

Aangepast Ambitiedocument Integraal Kindcentrum Gendringen.

Het voorliggende ambitiedocument van mei 2021 is niet meer actueel wat betreft de deelname van twee basisscholen in het IKC vanwege de voorgenomen fusie van de twee participerende basisscholen in het IKC. Het is het voornemen dat De Hoeksteen (Accent Scholengroep) en de Christoffelschool (Stichting Essentius) met ingang van 1 augustus 2022 fuseren tot één basisschool onder het bevoegd gezag van Stichting Essentius (tevens bouwheer van/voor het IKC Gendringen). Besloten is het ambitiedocument niet geheel aan te passen op basis van dit voornemen tot fusie van de basisscholen. Dit betekent dat daar waar nu in het ambitiedocument wordt gesproken over twee basisscholen, er kan worden uitgegaan van één basisschool onder het bevoegd gezag van Stichting Essentius. Deze nieuwe basisschool zal samen met Kinderopvang Humankind het IKC Gendringen vormen.

In het voorliggende ambitiedocument is nog een beschrijving opgenomen van de afzonderlijke basisscholen. In het kader van de fusie wordt op dit moment gewerkt aan een gezamenlijke onderwijsvisie en –concept.

De fusie heeft geen gevolgen voor de in het ambitiedocument opgenomen huisvestingsvisie– en het huisvestingsconcept (inclusief ruimtestaat). In de opstelling van de huisvestingsvisie en het huisvestingsconcept (Functioneel en Ruimtelijk PvE, relatieschema, vlekkenplan) is immers al uitgegaan van een situatie als ware er sprake van één basisschool! Het toegroeien naar één organisatie was (en is) een belangrijk bestuurlijk uitgangspunt van de gemeente Oude IJsselstreek en de betrokken partners van het IKC.



INHOUD

Voor u ligt het ambitiedocument “Samenwerkings- en huisvestingsconcept IKC Gendringen; ambitiedocument” van mei 2021. De rapportage is in constructief overleg met direct betrokkenen tot stand gekomen; medewerkers en directies van de Christoffelschool, De Hoeksteen en Kinderopvang Humankind, alsmede vertegenwoordigers van de organisaties Essentius, Accent, Humankind en de gemeente. Alle betrokkenen zijn enthousiast en gemotiveerd om met elkaar inhoud en vorm te gaan geven aan een gezamenlijk integraal kindcentrum in Gendringen. Er is een grote mate van bereidheid synergie te realiseren op inhoudelijke programmering, de organisatie en de gezamenlijke huisvesting.

Mede namens de stuurgroep en projectgroep IKC Gendringen, de directies en medewerkers van de Christoffelschool, De Hoeksteen en Humankind

Krijno van Vugt, Bart Meijer
M3V

1.	Inleiding	3
2.	Partners IKC Gendringen	5
	2.1 Christoffelschool	5
	2.2 De Hoeksteen	7
	2.3 Kinderopvang Humankind	9
3.	Samenwerkingsconcept IKC Gendringen	11
	3.1 Bestuurlijk kader/uitgangspunten	11
	3.2 Ambities IKC Gendringen	12
	3.3 Samenwerkingsconcept	14
	3.4 Kind-/onderwijsvisie/-concept	16
	3.5 Organisatieconcept	18
4.	Huisvesting IKC Gendringen	22
	4.1 Kindplaatsen, leerlingenaantallen en ruimtebehoefte	22
	4.2 Huisvestingsvisie	26
	4.3 Huisvestingsconcept	31
	4.4 Ruimtestaat	36
	4.5 Technisch PvE; technische ambities/doelstellingen	38
5.	Locatie IKC Gendringen	40
6.	Eigendom, beheer en exploitatie IKC Gendringen	41
	Colofon	47
	Bijlagen	48

1. INLEIDING

In Gendringen zijn twee basisscholen, de Christoffelschool en De Hoeksteen. Beide scholen zijn gehuisvest in functioneel en technische gedateerde gebouwen en hebben door de daling van het aantal leerlingen te kampen met leegstand. De twee basisscholen maken deel uit van twee verschillende schoolbesturen. Het bevoegd gezag van De Christoffelschool is de Stichting Essentius. Stichting Accent is het bevoegd gezag van De Hoeksteen. Om te komen tot een toekomstbestendige onderwijsvoorziening in Gendringen hebben beide besturen aangegeven toe te willen groeien naar één organisatie, waarin ook de Kinderopvang Humankind participeert. Hiertoe hebben Essentius, Accent en Humankind op 19 november 2019 een intentieverklaring ondertekend waarin zij deze ontwikkeling naar één organisatie onderstrepen.

Om deze ambitie te realiseren is in 2020 een gezamenlijke projectorganisatie – stuurgroep en projectgroep - ingesteld van de gemeente, Accent, Essentius en Humankind. De projectgroep heeft in 2020 diverse scenario's onderzocht variërend van nietsdoen, renovatie en uitbreiding van de Christoffelschool, volledige nieuwbouw op de locatie Christoffelschool of nieuwbouw op een locatie elders. Geconcludeerd is dat de bestaande gebouwen niet voldoen om de ambities te realiseren, waardoor de eerste twee scenario's geen serieuze alternatieven waren voor de duurzame en toekomstgerichte onderwijshuisvesting in Gendringen. Uit de onderzoeken is gebleken dat renovatie en uitbreiding van de Christoffelschool door de complexe bouwopgave en gewijzigde wetgeving een vergelijkbaar kostenniveau oplevert als vervangende nieuwbouw. Door de projectgroep is dan ook geadviseerd te kiezen voor nieuwbouw op de huidige locatie van de Christoffelschool omdat hier nieuwbouw sneller te realiseren is, hetgeen een belangrijk uitgangspunt is. Ook het behoud van het IKC als centrumfunctie voor Gendringen is daarbij een belangrijke wens.

Op 23 november 2020 heeft de stuurgroep, onder voorzitterschap van de portefeuillehouder onderwijs, het advies van de projectgroep opgevolgd en is besloten vervolgonderzoek te doen naar vervangende nieuwbouw op de huidige locatie van de Christoffelschool. Het IKC Gendringen dient een concreet gezicht te krijgen.



In een in december 2020 vastgesteld projectplan zijn de diverse onderwerpen benoemd die onderdeel zijn van deze concretisering. Deze onderdelen zijn het samenwerkings- en huisvestingsconcept van het IKC, de benodigde investeringskosten, de eisen met betrekking tot de locatie, de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling, de benodigde tijdelijke huisvesting nu realisatie plaatsvindt op de locatie van de Christoffelschool.

In de afgelopen periode is door de projectorganisatie en ook de medewerkers van de basisscholen en Humankind hard gewerkt aan bovenstaande onderwerpen. De resultaten zijn verwerkt in het voorliggend ambitiedocument voor het IKC Gendringen met als kern het samenwerkings- en huisvestingsconcept (functioneel en ruimtelijk PvE, een technisch ambitiedocument), een eerste inpassingsstudie rekening houdend met het vigerende bestemmingsplan en de stichtingskostenraming. Ook het eigendom-, beheer- en exploitatiemodel, dat van toepassing is na oplevering van het IKC, is onderdeel van deze rapportage. Daarnaast wordt ingegaan op een aantal onderwerpen m.b.t. de realisatie van de voorziening. Het gaat hier om de invulling van het bouwheerschap, de ontwikkelings- en aanbestedingsstrategie en de wijze waarop voorzien wordt in tijdelijke huisvesting.

Het voorliggende document vormt na besluitvorming door de gemeente over de realisering van het IKC de basis voor de volgende fase: de ontwerp- en realisatiefase.



2. PARTNERS IKC GENDRINGEN

De betrokken scholen De Hoeksteen en de Christoffelschool en kinderopvang Humankind willen bondgenoten zijn rondom het kind. In het gebouw werken partijen samen; men ziet en kent elkaar. Er is sprake van verbondenheid met behoud van de eigen opvang- en onderwijsidentiteit van de beide basisscholen en de kinderopvang met inachtneming van de ambitie, zoals ook vastgelegd in de intentieverklaring, organisch te groeien naar één organisatie voor opvang en onderwijs. In deze paragraaf worden de dragers van het IKC Gendringen op hoofdlijnen beschreven.

2.1 CHRISTOFFELSSCHOOL

De Christoffelschool is een van de basisscholen van Essentius. De Christoffelschool staat voor uitdagend en inspirerend onderwijs waarin de talenten van zowel leerlingen als leerkrachten in een veilige omgeving optimaal worden ontwikkeld. ‘Samen het beste uit jezelf halen’ is het devies van het team van de school. De school is in beginsel georganiseerd op basis van leerstofjaarklassen i.c. op basis van gelijke leeftijd gegroepeerd tenzij door de omvang van groepen er combinatiegroepen noodzakelijk zijn. In de onderbouw zijn de groepen 1 en 2 structureel gecombineerd. De school is opleidingsschool voor studenten van de PABO (Iselinge) en het Graafschap College. Zij krijgen de mogelijkheid om opgeleid te worden als leerkracht en onderwijsassistent door stage te lopen.

Het onderwijs van de Christoffelschool is gebouwd op een aantal pijlers. Belangrijk is een veilig pedagogisch klimaat omdat kinderen alleen tot leren komen als ze zich veilig voelen. Een tweede pijler is een sterke focus op de basis (taal, lezen, rekenen). Kunnen lezen en rekenen bepaalt in sterke mate het succes op school en in de latere loopbaan. Een juiste focus daarop vergroot ieders kansen. De leerkracht doet ertoe! Door ambitieuze doelen, krachtige instructie (EDI) en didactisch coachen haalt het team samen het beste uit de kinderen. De derde pijler is de aandacht voor een brede ontwikkeling op alle gebieden, dus ook voor wereldoriëntatie, beweging, creatieve vakken en culturele vorming. Kennis én vaardigheden zijn hierbij van belang. De laatste pijler is samen. Het is de visie van de school dat samenwerken bijdraagt aan de ontwikkeling van ieder kind. Samenwerkend leren c.q.



coöperatief leren, leren van omgaan met elkaar zijn hiervoor kernaspecten binnen het onderwijs op de Christoffelschool waarbij rekening wordt gehouden met verschillen tussen kinderen. Ieder kind moet zich kunnen ontplooiën op weg naar een kansrijke en gelukkige toekomst. Leerlingen moeten hun eigen talenten ontwikkelen en betekenisvol zijn voor de ander en de omgeving.

Samenwerken geldt ook in sterke mate voor het team, de relatie tussen de school en de ouders en overige samenwerkingspartners. In het onderwijs is de communicatie met en naar ouders erg belangrijk. Goed onderwijs heeft de ouders nodig. De school wil zich verder ontwikkelen als een samenwerkingsgerichte school waarin ouders meeleven, meehelpen, meedenken en meebeslissen. Ook de samenwerking met de voor- en naschoolse opvang en het betrekken van de omgeving zijn belangrijke speerpunten. De Christoffelschool zoekt daarbij nadrukkelijk de verbinding met de Gendringse samenleving.

Specifieke kenmerken van de Christoffel zijn verder het aanbieden van Duitse les in alle groepen door een vakleerkracht. Vanwege de ligging aan de grens participeert de Christoffelschool in het project Buurtaal. Eveneens specifiek is de aandacht voor bewegen en samen spelen. De school is immers een plek waar kinderen sociale vaardigheden op kunnen doen zoals sportiviteit, goed omgaan met elkaar, grenzen verleggen en het naleven van regels. Om die reden is er een vakleerkracht voor gym, samenwerking met Buurtsport en het werken met de methodiek BeweegWijs. BeweegWijs kenmerkt zich door de verbinding van het onderwijs van binnen naar buiten. De schoolomgeving wordt ontwikkelingsgericht gezoned en ingericht. Verder is er aandacht voor wetenschap/techniek en ICT. Met een specifiek aanbod worden ICT-vaardigheden, mediawijsheid en onderzoekende/ontwerpende vaardigheden ontwikkeld met als focus de ontwikkeling van de zogenaamde 21ste eeuw vaardigheden. In de middagen werkt de school met een cultuurscircuit voor alle groepen waarbij leerlingen groepsoverstijgend werken. De Christoffelschool maakt jaarlijks gebruik van het cultuurmenu van de Stichting KiCK, waarbij per jaar een cultuurdiscipline wordt uitgekozen.

Op 1 oktober 2020 telde de school 241 leerlingen. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren zal dalen naar circa 220 à 215 leerlingen. Daarmee lijkt de krimp van de afgelopen jaren beëindigd en is sprake van een relatief stabiele omvang van het aantal leerlingen de komende jaren.



De Christoffelschool is gehuisvest in een gebouw uit 1926 en is nadien meerdere keren uitgebreid. De school heeft een omvang van 1.759 m² BVO en omvat 14 lokalen. Door de leerlingendaling van de afgelopen jaren is er sprake van een grote overcapaciteit, die echter met minder Rijksbekostiging in stand moet worden gehouden. De leegstand wordt gedeeltelijk gebruikt door Kinderopvang Humankind die buitenschoolse opvang – BSO Fun - aanbiedt in de Christoffelschool.

Het gebouw is inmiddels sterk verouderd. De komende jaren stonden grote onderhoudswerkzaamheden gepland, die echter achterwege zijn gelaten vanwege de discussie over de vernieuwing van de huisvesting. Naast de slechte technische staat van het gebouw voldoet ook het binnenklimaat van de school niet meer aan de huidige eisen. De ventilatie van de lokalen is beperkt en de aanwezigheid van enkel glas zorgt voor veel energieverlies. Tot slot is het gebouw ook onderwijskundig verouderd. Het gebouw is een traditionele gangenschool dat niet past bij het huidige onderwijsconcept van de school waarbij sprake is van meer gedifferentieerde werkvormen en groepsdoorbrekend werken. De huidige traditionele huisvesting geeft hierin echter beperkingen.

2.2 DE HOEKSTEEN

De Hoeksteen valt onder het bevoegd gezag van de Accent Scholengroep. Het centrale motto van De Hoeksteen is “leren met hoofd, hart en handen!” De school werkt vanuit een aantal kernwaarden te weten vertrouwen en wederzijds respect voor een ieder inclusief de ouders van de leerlingen. Een tweede kernwaarde is eigenaarschap en zelfstandigheid. In De Hoeksteen leren kinderen zelfstandig te werken op een manier die het beste past bij de leerlingen. Eigenaarschap is hierin belangrijk. Het is de visie van de school dat wanneer kinderen zich bewust zijn van hun leerproces en leren om hiervan eigenaar te zijn, ze leren omdat ze zelf willen leren en ze weten wat ze willen leren. Op die manier komen kinderen tot bloei en zullen ze beter tot ontwikkeling komen. Dit eigenaarschap wordt onder gestructureerde begeleiding van de leerkrachten steeds verder versterkt in overleg en communicatie met ouders. Een derde kernwaarde is samen(werken). In De Hoeksteen wordt evenals in de Christoffelschool veel nadruk gelegd op samenwerking tussen leerlingen en ook leerkrachten. Kinderen leren van elkaar door samen te werken, het vergroot hun vaardigheden en hun kennis. Leren en ontwikkelen is voor De Hoeksteen een samenwerkingsproces waarbij de ouderbetrokkenheid erg belangrijk is. Samen maken we de school: kinderen, ouders en het team. Dit gebeurt doelgericht en toekomstgericht, de vierde en vijfde kernwaarden. Leerlingen weten wat ze willen leren en hoe ze daar kunnen komen met goede ondersteuning van de leerkrachten.



Docenten, ouders en leerlingen weten wat ze nodig hebben om goed voorbereid te zijn op de toekomst. Het onderwijs is gericht op het verwerven van de nodige kennis en de 21^{ste} eeuw vaardigheden (kritisch denken, oplossingsgericht werken, sociale mediawijsheid, samenwerkend leren en werken en creatief zijn in het bedenken van oplossingen). Deze vaardigheden zijn gericht op een leven lang leren van de leerlingen in een continu veranderende samenleving. De Hoeksteen wil hiervoor een stevig fundament leggen.

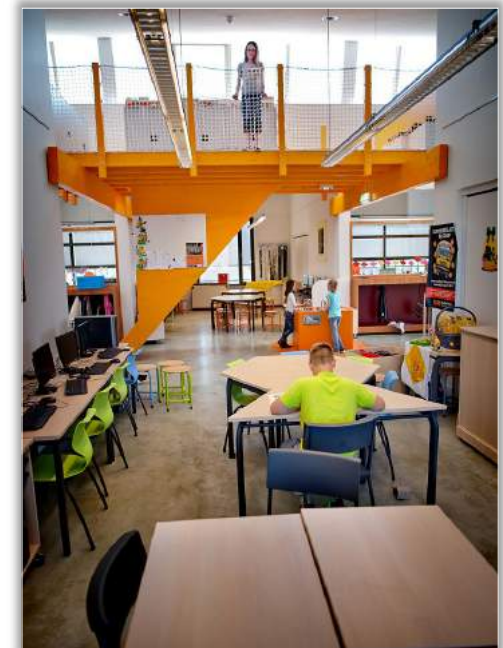
Specifieke kenmerken zijn verder dat er vakleerkrachten voor muziek en bewegingsonderwijs zijn. De kinderen krijgen voor muziek algemene vorming en zijn enthousiast bezig met culturele, muzikale vorming. Jaarlijks maakt de Hoeksteen gebruik van het aanbod van Kick, waarbij culturele activiteiten gepland worden, de muziekdocent verbonden is en er aan een meerjarig cultuurprogramma gewerkt wordt.

Omdat bewegen, de motorische ontwikkeling en sportief bezig zijn, belangrijk is, is er ook een vakdocent bewegingsonderwijs. Daarnaast wordt er samengewerkt met Buurtsport, waardoor er bijvoorbeeld sportactiviteiten na schooltijd op het schoolplein zijn. Dit om sportiviteit en bewegen te motiveren bij kinderen.

Vanuit burgerschap en bewustwording van de leefomgeving halen de kinderen van De Hoeksteen een aantal keren per jaar zwerfafval op in Gendringen. Dit is een samenwerking vanuit SOPOLJ, waarbij de school ook de mogelijkheid biedt om spullen ter recycling in te leveren op hun terrein.

De kernwaarden van De Hoeksteen krijgen onderwijskundig en organisatorisch vorm door middel van unitonderwijs. Dit houdt in dat meerdere professionals – leerkrachten, onderwijsassistenten, vakleerkracht muziek en bewegingsonderwijs – gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het onderwijs en de ontwikkeling van een groep. Vanwege de onderwijskundige visie en de omvang van de school is sprake van combinatiegroepen van vier leerjaren, waardoor ook sprake is van veel gedifferentieerd werken en leren. Hiervoor zijn verschillende leer- en werkomgevingen nodig met een variëteit aan werkplekken voor zelfstandig werken en werken in verschillende groepjes qua samenstelling en grootte. En ook digitalisering en ICT spelen hierin een belangrijke rol.

Op 1 oktober 2020 telde De Hoeksteen 73 leerlingen. Na een nog te verwachten lichte daling op korte termijn, zal het aantal leerlingen de komende jaren stabiliseren.



De Hoeksteen is gehuisvest in een gebouw van meer dan 40 jaar oud. De school heeft een omvang van 852 m² BVO en omvat 6 lokalen en diverse aanvullende ruimten. Door de leerlingendaling van de afgelopen jaren is er ook in De Hoeksteen sprake van een grote overcapaciteit.

Het schoolgebouw is ook sterk verouderd. De technische staat laat te wensen over. Het binnenklimaat van de school laat erg te wensen over; in de winter is het te koud en in de zomer te warm vanwege de slechte isolatie van het gebouw. Het gebouw is ook onderwijskundig verouderd, maar wel aangepast voor het unitonderwijs. Hiervoor zijn twee groepsruimten aan elkaar gekoppeld om binnen een groep met de leerjaren 1 tot en met 4 voldoende ruimte te hebben voor differentiatie.

2.3 KINDEROPVANG HUMANKIND

Kinderopvang Humankind zal ook participeren in het IKC Gendringen. Op dit moment biedt zij al kinderopvang aan binnen Gendringen in een afzonderlijke locatie (behoudens het BSO-aanbod in de Christoffelschool). De pedagogische visie is gebaseerd op humanistische waarden, waarin groei en bloei van ieder kind en zorg en respect voor de leefomgeving centraal staan. Deze waarden gaan uit van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, zorg en respect voor elkaar en de wereld.

Vanuit de visie dat fijne kinderjaren een leven lang meegaan, vindt Humankind het van groot belang dat de cirkel rondom het kind versterkt wordt. Humankind gelooft dat als alle betrokken partijen rondom het kind samenwerken, er een ecosysteem gecreëerd wordt voor de optimale ontwikkeling van ieder kind. De lokale leefomgeving waarin een kind opgroeit, vormt daarbij een belangrijke basis voor zijn of haar verdere leven, voor geluk, gezondheid, gedrag en (talent)ontwikkeling. Vanuit deze visie wil Humankind participeren in integrale kindcentra om zo te zorgen voor goede doorgaande ontwikkelingslijnen en een volledige aanbod van opvang en onderwijs.

In haar pedagogische activiteiten stimuleert Humankind deze groei en bloei van de kinderen. Om hiertoe te komen, worden kinderen uitgedaagd, worden hun zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid en het ontdekken wat hun talenten zijn, gestimuleerd. Kinderen mogen zelf ervaren, ontdekken, beslissen én fouten maken. Spelen,



ontdekken en zelf leren zijn belangrijke pedagogische uitgangspunten. Humankind biedt dan ook ruimte aan kinderen om te ontdekken en bewegen omdat dit essentieel is voor hun gezondheid en de ontwikkeling van hun brein. Humankind stimuleert, motiveert en faciliteert ieder kind om zichzelf te zijn en het beste uit zichzelf te halen. Vanuit een overtuiging dat dit bijdraagt aan de gezondheid en ontwikkeling van kinderen vinden veel activiteiten ook buiten plaats.

Humankind biedt nu in Gendringen op twee plaatsen kinderopvang aan, inclusief vroegschoolse educatie (VE, voorheen VVE genoemd). In de locatie Ds. Van Dorpstraat 3 biedt zij kinderdagopvang (KDV Berend Botje), peuteropvang (Bambino) en BSO (De Berenhut) aan. In de Christoffelschool biedt Humankind BSO aan (BSO Fun).



3. SAMENWERKINGSCONCEPT IKC GENDRINGEN

Het is de ambitie van de drie kernpartners Christoffelschool, De Hoeksteen en Kinderopvang Humankind om kwalitatief hoogwaardige kinderopvang en basisonderwijs aan te bieden in het IKC Gendringen waarin de talenten van alle kinderen maximaal worden ontplooid. De scholen en Humankind willen tegemoet komen aan de behoeften van alle kinderen en ruimte bieden voor persoonlijke ontwikkeling. Leren en ontwikkelen op maat, differentiatie, afstemming op individuele behoeften, toenemend eigenaarschap voor kinderen zijn leidend in het opvang- en onderwijsaanbod. Delen en spelen, ontdekken en bewegen, creëren en groeien in één gebouw is het uitgangspunt. In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de gezamenlijke ambities voor het IKC, het samenwerkingsconcept, de onderwijsvisie en het organisatieconcept.

3.1 BESTUURLIJK KADER/BESTUURLIJKE UITGANGSPUNTEN

Bestuurlijk uitgangspunt is dat er geen sprake is van een 'bedrijfsverzamelgebouw' waarin iedere hoofdgebruiker volledig autonoom is, maar een voorziening waarin de samenwerking op inhoud, organisatie en huisvesting optimaal wordt gefaciliteerd. Het IKC Gendringen faciliteert een groei naar één organisatie in de (nabije) toekomst, waarbij de volgende uitgangspunten nagestreefd moeten worden:

- een integrale voorziening voor onderwijs en ontwikkeling voor kinderen voor 0 – 13 jaar. De instellingen geven met elkaar invulling aan de mate van integraliteit op diverse aspecten;
- een gedeelde visie op de ontplooiing en talentontwikkeling van kinderen, een doorgaande (talent-) ontwikkeling van kinderen;
- een pedagogisch-didactisch en onderwijskundig plan om te komen tot maximale talentontwikkeling (hoe organiseren we het ontwikkelingsproces, hoe zetten we de middelen efficiënt in, hoe zorgen we voor warme overdracht, etc.);
- indien noodzakelijk en wenselijk afstemming van en samenhang in het dag-/weekprogramma van de betrokken instellingen;



- Het primaire onderwijs-/opvangproces wordt door iedere organisatie – Humankind, Christoffelschool en De Hoeksteen - ingevuld; de basisscholen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsproces, Humankind voor de organisatie van de kinderopvang;
- een organisatieconcept dat uitgaat van samenwerking tussen de verschillende organisaties die participeren in het IKC (bijvoorbeeld de samenwerking tussen de leidsters KDO en docenten; integrale verantwoordelijkheid voor kinderen/leerlingen);
- een aansturingsmodel waarin de gezamenlijkheid van en samenwerking in het IKC ook tot uitdrukking komt en geborgd is (dit kan bijvoorbeeld door een frequent managementoverleg tussen de betrokken instellingen);
- één uitstraling, het IKC Gendringen moet voor de omgeving als een sterk label worden herkend. Er is sprake van een eenduidige communicatie naar ouders en omgeving;
- één gebouw waarin ruimten optimaal en gemeenschappelijk worden benut;
- er dient rekening gehouden te worden met groei en krimp van de scholen en de kinderopvang. Groei en krimp moet flexibel opgevangen kunnen worden. Het gebouw moet een zekere mate van flexibiliteit hebben om ook in de toekomst functioneel te blijven voor zowel de scholen als de kinderopvang;
- het IKC is tevens een voorziening waar de buurt voor activiteiten terecht kan door gebruikmaking van multifunctionele ruimten. De hoofdgebruikers bieden deze faciliteit aan; de organisatie en het beheer liggen echter niet bij de hoofdgebruikers;
- kleinschalig en veilig voor de verschillende doelgroepen; binnen en buiten; bereikbaarheid, verkeersveiligheid.

3.2 AMBITIES IKC GENDRINGEN

HOOFDAMBITIE:

Bij het IKC Gendringen gaat het om verbinding en samenwerking van Humankind, Christoffelschool en De Hoeksteen als ware er sprake van één organisatie. Twee unieke scholen en één kinderopvangorganisatie bieden uitdagend onderwijs en opvang in een betekenisvolle context. Er wordt uitgegaan van wat kinderen nodig hebben. Er is ruimte voor 'jouw manier', 'jouw talenten' en 'jouw ontwikkeling'. In een natuurlijke, kleurrijke en groene binnen/buiten omgeving word je (spelenderwijs) uitgedaagd en krijg je (steeds meer) ruimte voor eigenaarschap van je eigen



ontwikkeling. Bij het IKC is er ruimte om te ontdekken en je maximaal te ontwikkelen in een veilige en gestructureerde omgeving.

Met inachtneming van bovenstaand bestuurlijk kader (3.1) en de hoofdambitie wordt een flexibel en toekomstgericht IKC gerealiseerd waarin met elkaar wordt samengewerkt aan de ontwikkeling van de kinderen. Het ontwikkelen en aanbieden van kwalitatief hoogwaardige opvang en onderwijs in Gendringen voor alle kinderen in de leeftijd 0 – 13 jaar is de ambitie. Door de samenwerking in het IKC wordt er een nog meer passend opvang- en onderwijsaanbod aangeboden. Met elkaar dienen kwalitatieve ontwikkelings- en leerlijnen voor 0 - 13 jaar te worden ontwikkeld zodat leerlingen met inachtneming van hun mogelijkheden en ambities maximaal zijn voorbereid op het vervolgonderwijs (maximale talentontwikkeling). Het is de ambitie toekomstgerichte en toekomstbestendige opvang en onderwijs met elkaar vorm en inhoud te geven.

Om dit te bereiken is sprake van een open samenwerking tussen de scholen en de opvang waarin gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis en talenten. De IKC-partners willen voor de kinderen een veilige omgeving creëren waar ze zichzelf kunnen en mogen zijn. Het IKC is een plek voor optimale ontwikkeling en groei van kinderen in de leeftijd van 0 – 13 jaar. In deze omgeving moeten kinderen zich prettig voelen en worden zij uitgedaagd om in hun eigen tempo en op eigen niveau zich verder te ontwikkelen. Hiervoor werken de partners met respect voor elkaar samen aan talentontwikkeling van alle kinderen. Ook voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het IKC moet een plek worden voor alle kinderen in Gendringen, zowel voor kinderen die een extra steuntje in de rug nodig hebben als de leerlingen voor wie extra uitdagingen nodig zijn. Door de gezamenlijkheid en samenwerking is het IKC een verrijking voor de kinderen en ouders en/of verzorgers van Gendringen.

Het IKC is ook sterk verbonden met het dorp Gendringen, staat midden in de Gendringse samenleving en is maatschappelijk betrokken. In die zin is het IKC als het ware een kloppend hart en een ontmoetingspunt in Gendringen. Het is sterk verankerd in de lokale samenleving, die het IKC ook omarmt als haar voorziening. Het IKC wil ook ruimte bieden voor activiteiten die betekenisvol zijn en bijdragen aan het versterken van het IKC. Daarmee is het IKC een instrument voor het versterken van de sociale cohesie en participatie met inachtneming van de primaire doelstelling van het IKC, namelijk het bieden van opvang en onderwijs gericht op het behalen van de kerndoelen basisonderwijs en adequaat voorbereiden van leerlingen voor vervolgonderwijs en hun toekomst.



Aanvullende activiteiten staan in dienst van het IKC. De hoofdgebruikers van het IKC willen gastheer zijn voor deze eventueel aanvullende activiteiten in plaats van organisator van maatschappelijke activiteiten. Dit betekent dat in overleg met de hoofdgebruikers onder voorwaarden ruimten benut kunnen worden voor door anderen georganiseerde maatschappelijke activiteiten.

Het profiel van het IKC is dan ook gericht op:

- Talentontwikkeling van kinderen van 0 – 13 jaar door het aanbieden van een passend, uitdagend, stimulerend opvang- en onderwijsaanbod.
- Het aanbieden van dagarrangementen zodat kinderen een aanvullend en verrijkt aanbod aan activiteiten kunnen krijgen op het gebied van o.a. educatie, cultuur, techniek, sport en ouders de mogelijkheid wordt geboden gebruik te maken van voorschoolse en naschoolse opvang.
- Ontwikkeling van het dorp Gendringen: het IKC biedt ruimte voor maatschappelijke activiteiten die de ambitie en het concept van het IKC versterken.

Door de inhoudelijke, organisatorische en ruimtelijke samenwerking ontstaat een gevarieerd aanbod aan activiteiten, waarvan de kern het opvang- en onderwijsaanbod is voor kinderen van 0 – 13 jaar, maar indien de opvang- en onderwijsprogrammering het toelaat, ook een plek voor aanvullende activiteiten voor jong en oud. Dit kan betrekking hebben op vrijetijdsactiviteiten op het gebied van educatie, cultuur en sport. Het is de ambitie dat het IKC Gendringen jong en oud uitdaagt tot talentontwikkeling, participatie en ontmoeting.

3.3 SAMENWERKINGSCONCEPT IKC GENDRINGEN

De betrokken kernpartners zijn overeengekomen dat toegegroeid gaat worden naar één organisatie. Dit heeft betrekking op de onderwijspartners én Humankind. Vanwege verschillende wet- en regelgeving voor basisonderwijs en kinderopvang vraagt dit extra aandacht. In de dagelijkse praktijk wordt echter samengewerkt als ware er sprake van één IKC-organisatie. Het toegroeien naar één organisatie zal met name op de werkvloer van het IKC verder vorm en inhoud krijgen. Het tempo waarin dit plaatsvindt, ligt bij de direct betrokkenen. Deze samenwerking heeft betrekking op de inhoudelijke programmering (o.a. gezamenlijke evenementen en activiteiten), de organisatorische samenwerking en de ruimtelijke samenwerking.



Kijkend naar samenwerkingsmodellen voor multifunctionele accommodaties, brede scholen en IKC's dan kan voor het IKC Gendringen worden gesteld dat (bij de start) sprake is van een geïntegreerd model van samenwerking (hand-in-hand) e.e.a. afhankelijk van het aspect waar het om gaat. Er is sprake van (deels) programmatische en inhoudelijke samenwerking tussen beide basisscholen en Humankind gericht op het bereiken van meerwaarde en een hogere kwaliteit. Ook is er gezamenlijk gebruik van ruimten door alle drie de partners en medegebruik door derden. Gezamenlijk gebruik heeft betrekking op ondersteunende ruimten en specials en in mindere mate de groepsruimten. Uitgegaan wordt ook van eenheid in communicatie naar buiten over het IKC. De uitstraling is er een van een sterk IKC. Door het samen onder een dak wonen zal toegroeid en toegewerkt worden naar een model waarin sprake is van één organisatie (hand-in-hand en/of cheek-to-cheek). Op sommige onderdelen zal er bij de start nog sprake zijn van het afstemmingsmodel mede vanwege het feit dat betrokkenen elkaar nog verder moeten leren kennen.



Belangrijke randvoorwaarden voor het samenwerkingsconcept zijn dat er sprake is van respect voor en openheid naar elkaar en daarmee ook waardering van elkaars pedagogische- en onderwijsvisie. In de samenwerking zien betrokkenen elkaar als collega's c.q. partners in plaats van concurrenten. De nadruk ligt op overeenkomsten in plaats van verschillen. De partners willen vanuit een gelijkwaardige positie elkaar ook aanspreken en stimuleren om elkaar te versterken zodat de samenwerking leidt tot meerwaarde, die vanuit een solitaire positie niet haalbaar zou zijn. Kijkend naar mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden is in het samenwerkingsconcept het devies van de IKC-partners.

3.4 KIND-/ONDERWIJSVISIE/-CONCEPT

De kinderopvang en de beide basisscholen kennen een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten en/of overeenkomsten. Zo stellen alle organisaties van het IKC het individuele kind centraal, waarbij ontwikkelen en leren zoveel mogelijk wordt vormgegeven op maat van het kind c.q. de leerlingen. Dit betekent dat er sprake is van gedifferentieerde opvang en onderwijs, dat kind-/ontwikkelingsgericht is. De opvang- en onderwijsactiviteiten worden zoveel mogelijk afgestemd op de behoeften van de kinderen en leerlingen. In die zin is sprake van een ontwikkeling naar meer doelen, ontwikkelings- en leerlijnen georiënteerd en in mindere mate activiteiten-/methoden georganiseerd. Hierbij kijken pedagogisch medewerkers en leerkrachten vooral naar de doelen die behaald moeten worden en maken zij keuzes op basis van leerlijnen uit methoden. De medewerkers en leerkrachten gaan steeds meer coachend en ondersteunend werken in plaats van sturend, waarbij de kaders helder en duidelijk blijven. Ze werken steeds meer samen aan de ontwikkeling van kinderen. Aan de basis van het contact ligt vertrouwen en respect. In De Hoeksteen is dit vormgegeven door het unitonderwijs, in de Christoffelschool krijgt dit vorm binnen het jaarklassensysteem. Kinderopvang Humankind werkt bij voorkeur met leeftijdsgebonden groepen (babygroep 0-2 jaar, peutergroep 2-4 jaar, buitenschoolse opvang 4 – 6 jaar en 7+). De nieuwe huisvesting moet deze onderwijskundige en organisatorische ontwikkeling naar kind-/ontwikkelingsgerichte opvang en onderwijs faciliteren uitgaande van de unieke profielen van beide scholen. Vanaf de onderbouw wordt er toegewerkt om kinderen steeds meer vanuit eigenaarschap voor hun ontwikkelingsproces te laten werken. Zodoende ontstaat een meer coachende rol voor de leerkrachten. Kinderen ontwikkelen zo zelfstandigheid, worden eigenaar van leerproces en leren te plannen en invloed hierop uit te oefenen (van zelf doen, naar zelf werken, naar zelfstandig werken naar zelfverantwoordelijk werken).

In het onderwijsconcept van beide basisscholen ligt veel nadruk op een brede ontwikkeling van leerlingen. Naast kennis gaat het ook om het aanleren van diverse vaardigheden waarmee een fundament wordt gelegd voor een leven lang leren. Bij deze vaardigheden gaat het o.a. om de zogenaamde 21ste eeuw vaardigheden. De inzet van ICT c.q. digitalisering is hierin ook van groot belang als middel om leerlingen goed voor te bereiden op een dynamische en snel veranderende samenleving. Het IKC is ook toekomstgericht door een variëteit aan digitale middelen.



Een belangrijke kernwaarde van betrokkenen is samen(werken). In het primaire proces van iedere partner is veel ruimte voor samenwerking tussen kinderen; samen doen, samen werken, samen leren, samen verantwoordelijk leren. Ontwikkelen en leren van en met elkaar is een belangrijk pedagogisch en onderwijskundig uitgangspunt. Bij de jonge kinderen krijgt dit vorm door ontdekkend en spelend leren met veel ruimte voor spel en beweging. Bij de oudere leerlingen krijgt dit naast spelend leren ook vorm door coöperatief leren en groepsoverstijgend en -doorbrekend leren en werken. Vanwege de omslag naar meer leerlinggericht en/of ontwikkelingsgerichte opvang en onderwijs zal er – met name in het onderwijs – meer gewerkt worden in niveaugroepen. Instructie verschuift dan ook van klassikaal lesgeven naar kortere en doelgerichte instructie aan kleine(re) groepen leerlingen. Dit vindt nu reeds plaats in beide basisscholen.

Als het gaat om onderwijskundige en organisatorische ontwikkelingen c.q. veranderingen dan zijn deze op hoofdlijnen hieronder weergegeven. Het IKC moet de betrokken kernpartners ook ruimte gaan bieden voor een verdergaande onderwijskundige en organisatorische ontwikkeling.

VAN	NAAR	
Leerkracht is eigenaar van leerproces van leerling	Leerling is (mede-)eigenaar van het leerproces	
Mijn klas	Onze leerlingen	
Stand alone docent	Teamspeler	
Professioneel isolement	Professionele dialoog op de werkvloer	
Leeromgeving ingericht op klassikale instructie	Leeromgeving ingericht op gedifferentieerd leren	
Vakkenrooster	Instructierooster	
Cognitieve vakken	Brede ontwikkeling van 21 ^{ste} eeuwse vaardigheden	
ICT als middel om te oefenen	ICT als veelzijdige bron van leren	
Het runnen van de organisatie	Onderwijskundig en veranderkundig leiderschap	
Ouderparticipatie	Educatief partnerschap	
School	Integraal kindcentrum	

3.5 ORGANISATIECONCEPT IKC GENDRINGEN

De manier waarop en de mate waarin verschillende hoofdgebruikers gaan samenwerken in een IKC is maatgevend voor het succes van het KC. Indien gebruikers back to back of face to face (zie 3.3) in een IKC georganiseerd zijn, zal de samenwerking geringer dan wel mogelijk zijn. Samenwerking moet door het gebouw ook op een natuurlijke wijze gefaciliteerd worden. Bij de start van het IKC zal nog sprake zijn van twee scholen en Humankind met ieder een eigen bedrijfsvoering en expertise. Dit vormt desalniettemin een goede basis voor de vorming van het IKC. Het is immers de ambitie toe te groeien naar één organisatie voor het realiseren van doorlopende ontwikkelings- en leerlijnen van 0 tot 13 jaar. De vorming van het IKC betekent dat er tot op visieniveau samengewerkt wordt tussen de opvangorganisatie en scholen. Geconstateerd is in de overleggen binnen de projectorganisatie dat er ondanks verschillen ook voldoende overlap is in de visies van de scholen om een goede aansluiting met elkaar en met Humankind.

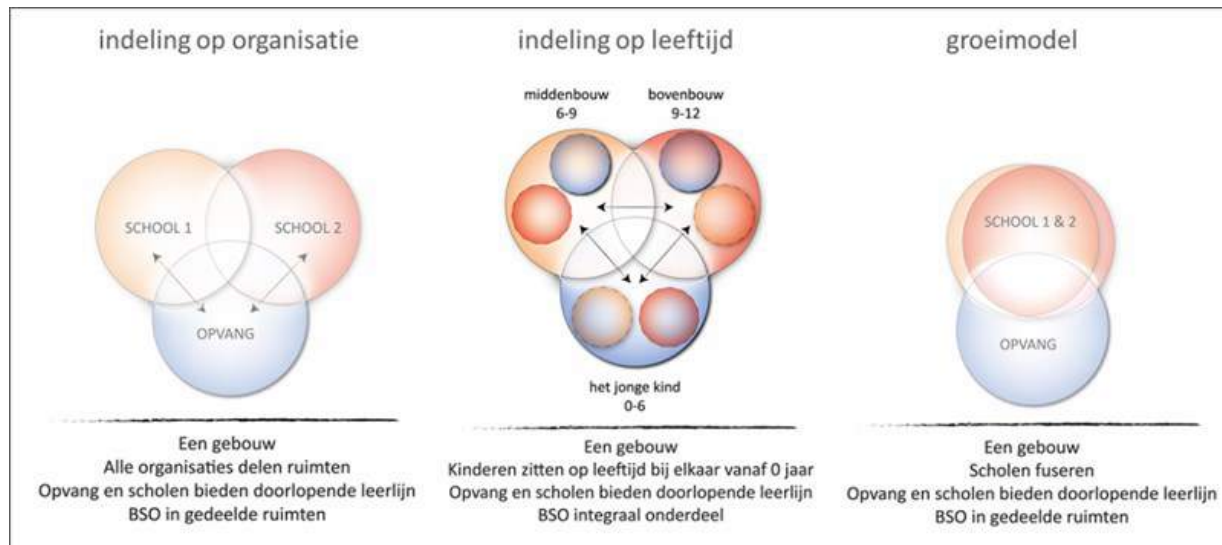
- **ORGANISEREN OP GEBRUIKER OF OP LEEFTIJD**

Veel brede scholen of IKC's zijn zo ingericht dat iedere organisatie een eigen gebouwdeel heeft naast een aantal centrale gedeelde ruimten. Vaak is er ook verschil in omvang van de gebruikers; één grote school, één kleinere school en een kinderopvangorganisatie. Om flexibiliteit in het gebouw te realiseren en groei of krimp van één van de gebruikers goed op te kunnen vangen (belangrijk bestuurlijk uitgangspunt voor IKC Gendringen, zie 3.1), is het wenselijk een model te kiezen waarbij het IKC op leeftijd wordt georganiseerd. Groei of krimp van een van de scholen en/of kinderopvang kan in een dergelijk model op een natuurlijke manier opgevangen worden (in paragraaf 4 Huisvesting wordt hier verder op ingegaan). Echter ook vanwege de ambitie toe te groeien naar één organisatie verdient het aanbeveling het IKC te organiseren op leeftijd in plaats van organisatie. De transformatie naar één organisatie is dan gemakkelijker te maken omdat de huisvesting daarop reeds anticipeert.

Een organisatie op leeftijd heeft tevens als voordeel dat kennis en expertise van de medewerkers voor specifieke leeftijdsgroepen gedeeld kan worden tussen de hoofdgebruikers van het IKC. Ook een voordeel is dat leeftijdgebonden functies of materialen eenvoudig gedeeld kunnen worden en er ook een omgeving gerealiseerd kan worden voor een specifieke doelgroep. Zo vraagt de omgeving van de jonge kinderen veelal een andere omgeving dan oudere leerlingen. Vanuit de visie op de ontwikkeling van kinderen is voor jonge kinderen een speel-



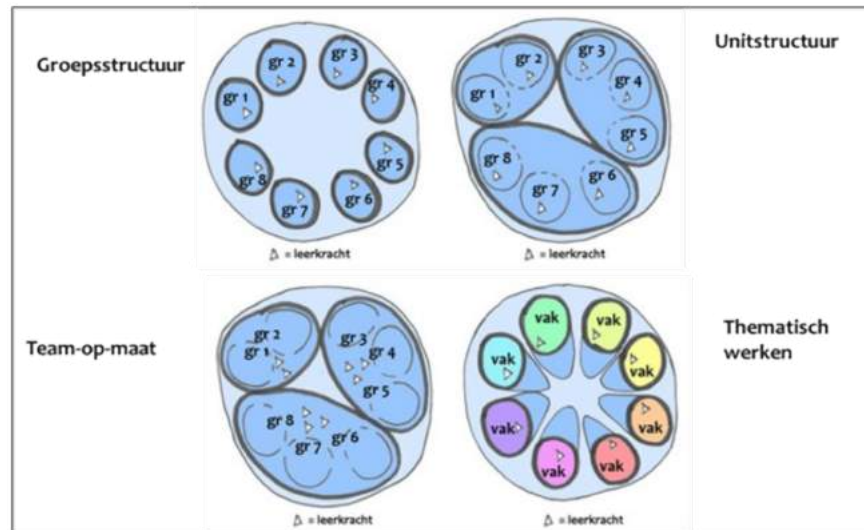
en leeromgeving gewenst waarin spelend en ontdekkend leren centraal staat (met veel ruimte voor spel en beweging). Voor oudere kinderen is een meer studielandschapachtige omgeving wellicht gewenst waar gedifferentieerd geleerd en gewerkt kan worden met ruimte voor onderzoeken en experimenteren, met werkplekken voor individueel werken en werken in kleine groepjes, naast de ruimte voor instructie en groepsactiviteiten. Hieronder is de keuze voor een organisatie op leeftijd van het IKC Gendringen weergegeven en geplaatst tussen het model waarbij een indeling op organisatie plaatsvindt en het groeimodel voor het IKC Gendringen.



Met de beide scholen en de kinderopvang is ook nagedacht over de organisatie van de opvang en het onderwijs. Belangrijk is een keuze voor een model waarin:

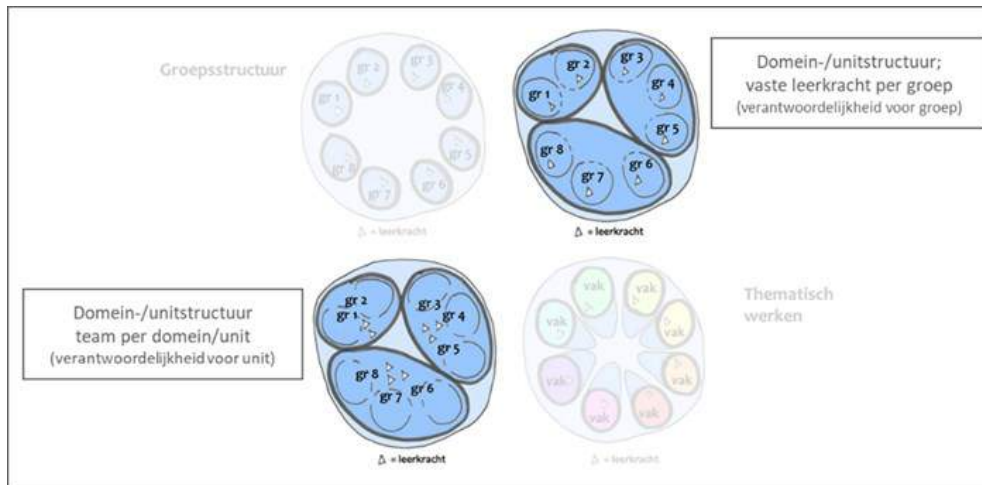
- beide scholen en Humankind hun primaire opvang- en onderwijsproces bij de start van het IKC kunnen vormgeven op basis van hun onderwijsvisie;
- er voldoende flexibiliteit is voor het opvangen van groei en krimp tussen beide basisscholen (en eventueel Humankind), en;
- het toegroeien naar één organisatie op termijn niet geblokkeerd wordt door nu verschillende keuzes tussen de beide basisscholen en daardoor wellicht gebouwelijke blokkades op termijn.

Diverse modellen zijn besproken variërend van een groepsstructuur, een domein-/unitstructuur, een team op maat structuur, thematisch werken of een combinatie van deze organisatie modellen. Hieronder zijn deze modellen schematisch weergegeven.



Vanuit de visie dat beide scholen veel waarde hechten aan de (eigen) groep, sluit een organisatie model dat uitgaat van een ruimtelijke structuur waarin een krachtige groepsstructuur kan worden vormgegeven met voldoende mogelijkheden voor groepsdoorbrekende c.q. overstijgende samenwerkingen, het beste aan bij de visies van de scholen. Hierin heeft iedere leerkracht in beginsel zijn/haar eigen vaste groep (een jaarklasgroep of een combinatiegroep wanneer de omvang en samenstelling van de scholen dit noodzaakt) met een eigen vaste groepsruimte. Vanwege de wens het eigenaarschap van leerlingen te vergroten en groepsdoorbrekend c.q. - overstijgend te kunnen werken, vormt een aantal vaste groepsruimten samen een domein c.q. unit waarin zich ook een gemeenschappelijke leeromgeving bevindt voor gedifferentieerd zelfstandig of in verschillende groepsgrootten leren en werken. Zowel De Hoeksteen als de Christoffelschool kunnen in zo'n domein of unit van groepsruimten en leerplein hun onderwijs- en organisatieconcept uitvoeren. Beide scholen hebben hierin ruimte voor de leerlingen en ook leerkrachten om groepsoverstijgend of in verschillende werkvormen te werken in de groepsruimten en de gezamenlijke ruimte. Het onderwijs kan hier georganiseerd worden op basis van het

uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor de groep bij de individuele leerkracht ligt tot organisatiemodellen waarbij meerdere docenten en onderwijsassistenten verantwoordelijkheid dragen voor meerdere groepen. Verschillende keuzes in de organisatie van het onderwijs behoeven ruimtelijk niet te leiden tot grote verschillen. De onderwijsvisies en organisatiemodellen van beide basisscholen kunnen ruimtelijk vorm krijgen door een combinatie van groeps-/instructieruimten en een gemeenschappelijke leeromgeving voor individueel werken en werken in groepjes van verschillende groottes. Op basis van onderstaande modellen zal de huisvesting verder worden vormgegeven.



veel ervaren en doen



veel inzet van ICT



verschillende ruimtes, keuze in samenwerken, werken in klein groepjes



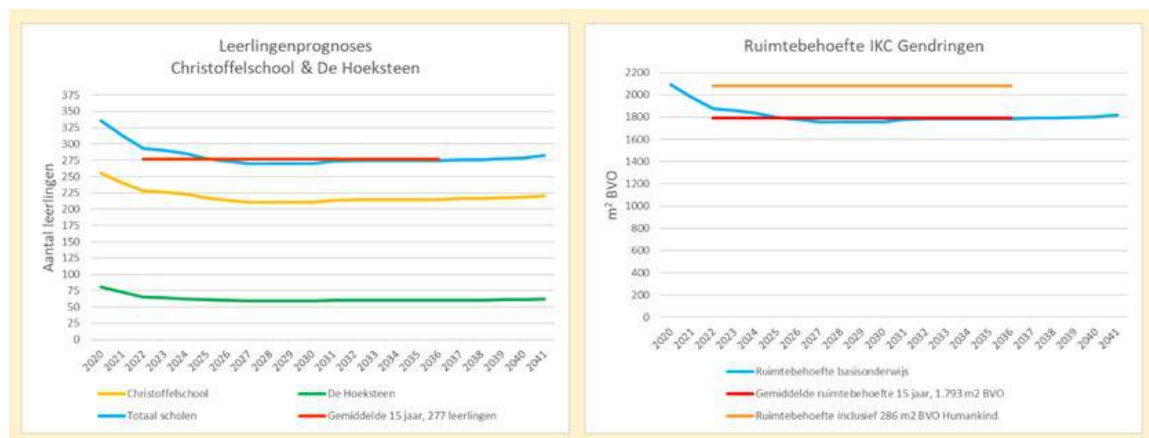
4. HUISVESTING IKC GENDRINGEN

De huidige huisvesting van De Hoeksteen en de Christoffelschool kent diverse technische en functionele gebreken en tekortkomingen. Er is sprake van een slecht binnenklimaat en akoestiek en een ruimtelijk concept van gangen en lokalen dat gebaseerd is op een traditioneel onderwijsconcept van klassikaal lesgeven. Om gedifferentieerd te werken en daarvoor ook een leeromgeving te realiseren met diverse soorten ruimten, moeten in de huidige situatie de nodige concessies worden gedaan, zoals het benutten van verkeersruimte (gangen) voor rustig individueel werken. Er zijn weinig tot geen mogelijkheden om thematische hoeken of ruimten in te richten. Met de realisering van het IKC Gendringen wordt deze verouderde situatie gewijzigd in een toekomstgerichte en toekomstbestendige leer- en werkomgeving voor alle kinderen en de medewerkers. In deze paragraaf wordt de kind-/onderwijsvisie en de organisatie vertaald naar de gewenste en noodzakelijke huisvesting van het IKC Gendringen. Op basis van de toekomstige leerlingenaantallen en de te realiseren kindplaatsen in de kinderopvang en de daarvoor benodigde ruimtebehoefte wordt de huisvestingsvisie beschreven en vertaald in het huisvestingsconcept met o.a. een relatieschema met sfeerbeelden.

4.1 KINDPLAATSEN, LEERLINGENAANTALLEN EN RUIMTEBEHOEFTE

De toekomstige huisvesting moet voldoende ruimte hebben voor het aantal te verwachten kinderen in de kinderopvang (inclusief BSO) en het aantal leerlingen van de beide basisscholen. Het totaal aantal basisschoolleerlingen is 277, het aantal kindplaatsen 50 (kinderdagopvang 28 en BSO 22 kindplaatsen), waarvoor een totale ruimtebehoefte van 2.079 m² bruto vloeroppervlakte (BVO) nodig is. In de tabel op de volgende bladzijde zijn de leerlingenprognoses en de ruimtebehoefte weergegeven.

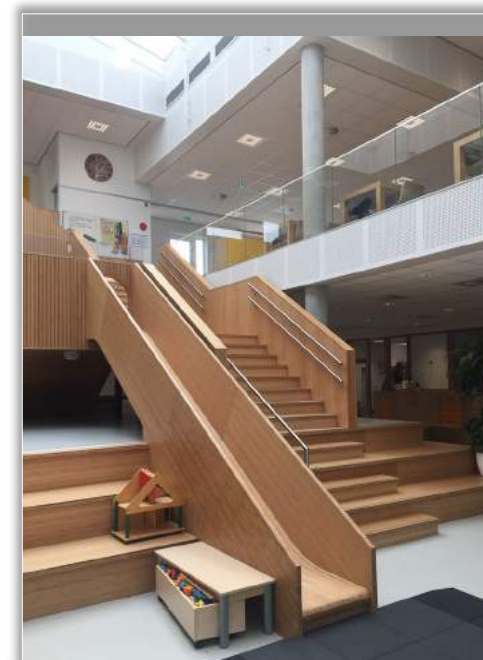




Voor de beide basisscholen is sprake van een relatief stabiel leerlingenaantal de komende jaren. In de grafiek is te zien dat de grootste leerlingendaling in de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden en dat er de komende jaren sprake is van een stabilisering, hetgeen een positieve ontwikkeling is.

Voor De Hoeksteen wordt uitgegaan van 61 leerlingen, voor de Christoffelschool wordt uitgegaan van 216 leerlingen die moeten worden gehuisvest in het IKC Gendringen. Bij elkaar is sprake van 277 leerlingen, hetgeen het gemiddeld aantal leerlingen is over de komende 15 jaar. De totale basisgeneratie – het aantal kinderen in de basisschoolleeftijd – in Gendringen is de komende jaren circa 300 kinderen. Op basis van de leerlingenprognoses kan geconcludeerd worden dat van het totaal aantal leerlingen ook een aantal – circa 20 – elders onderwijs volgt in andere basisscholen dan wel speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs.

De komende jaren is er dus geen sprake meer van grote schommelingen in het leerlingenaantal als gevolg van demografische krimp. Daar waar in het IHP er nog vanuit werd gegaan dat er sprake zou zijn van een daling van circa 300 leerlingen naar circa 255 leerlingen voor beide basisscholen, laten de recente leerlingenprognoses een stabiel beeld zien. In overleg met de projectorganisatie is dan ook besloten niet meer uit te gaan van het in het IHP opgenomen ingroeimodel, waarbij door de krimp van het aantal basisschoolleerlingen de kinderopvang gefaerd zou ingroeien in het IKC door gebruik te maken van de leegkomende ruimte van de scholen. Besloten is het



IKC conform ook de ambities en de door de instellingen gesloten intentieverklaring zo te ontwikkelen dat bij de start c.q. oplevering van het IKC alle leerlingen van de beide basisscholen en de kinderen van Humankind opgevangen kunnen worden in het IKC Gendringen. Dit maakt het mogelijk om vanaf de start van de nieuwe voorziening de gezamenlijke ambities vorm te geven met alle kernpartners met een volledig aanbod aan opvang en onderwijs.

Wat betreft de kinderopvang zal Humankind ook een volledig aanbod aan kinderopvang gaan aanbieden vanuit het IKC. Dit betekent een aanbod aan kinderdagopvang, peuteropvang en BSO. Wat betreft het aantal kindplaatsen gaat Humankind uit van 12 kindplaatsen voor kinderdagopvang 0 – 2 jaar, 16 kindplaatsen peuteropvang 2,5 – 4 jaar en 20 kindplaatsen BSO.

Bovenstaande betekent dat bij een volledige bezetting van de kinderdagopvang het IKC dagelijks bezocht wordt door circa 300 kinderen in de leeftijd 0 – 13 jaar.

Op basis van de verordening voorzieningen huisvesting van de gemeente Oude IJsselstreek en de recente leerlin-
ingprognoses is de ruimtebehoefte bepaald voor het IKC. Voor het onderwijsdeel – beide scholen - is sprake van een ruimtebehoefte van 1.793 m² bruto vloeroppervlakte (BVO), voor Humankind wordt uitgegaan van 286 m² BVO. Bij elkaar is sprake van circa 2.100 m² BVO (2.079 m² BVO). Binnen dit 'ruimtebudget' dient de nieuwe huisvesting gerealiseerd te worden.

Omdat het voorspellen van de toekomstige leerlingenaantallen en het aantal kinderen naar de kinderopvang gaat complex is en er ook signalen zijn van migratie vanuit het westen van Nederland naar het midden en oosten van Nederland, vindt de stuurgroep- en projectgroep het belangrijk dat in de ontwerpfase van het IKC ook nagedacht wordt over eventuele uitbreiding van de voorziening indien er sprake is van nu niet voorziene groei van het IKC. Dit moet het mogelijk maken dat een eventuele uitbreiding voor zowel de kinderopvang als het basisonderwijs zonder grootscheepse – en daardoor kostbare - bouwkundige en installatietechnische ingrepen moet kunnen plaatsvinden. De ontwerpende partij zal gevraagd worden dit ook aan te geven op welke wijze dit kan worden vormgegeven. Tevens dient te worden aangegeven op welke wijze het IKC kan anticiperen op een eventuele krimp. Het gaat hier dan met name om het in beeld brengen van de mogelijkheden een gebouwdeel anderszins in te zetten c.q. af te stoten.



- **BUITENRUIMTE IKC**

Voor het IKC dient er ook voldoende buitenruimte te zijn voor het buitenspelen, het parkeren van zowel fietsen als auto's en het brengen en halen van leerlingen i.c. kort parkeren. Voor het kort parkeren is een 'zoen-en-zoefstrook' (kiss-and-ride) noodzakelijk, zodat ouders hun kinderen goed kunnen laten uitstappen uit de auto als zij hun kinderen naar de kinderopvang en/of school brengen zonder dat daardoor overlast in de directe woonomgeving ontstaat. Er dient sprake te zijn van een veilige en goede circulatie en parkeermogelijkheid voor auto's, waarbij een "bufferzone" aanwezig is tussen de ruimte voor het brengen en halen en parkeren en het IKC zelf. Eventueel kan overwogen worden om het verkeer voor bepaalde tijden af te sluiten in de directe omgeving van het IKC. Tevens is het natuurlijk van belang dat het IKC i.c. de partners de ouders en/of verzorgers stimuleren de kinderen en leerlingen niet met de auto te brengen.

Voor het lang parkeren wordt uitgegaan van de parkeernormen in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) 2010-2020. Hierin wordt uitgegaan van een minimum van 0,5 of een maximum van 1 parkeerplaats per groep, exclusief voorzieningen voor brengen en halen. Voor kinderopvang is de norm 0,6 (minimum) à 0,8 (maximum) parkeerplaats per werkplaats, ook exclusief brengen en halen. Voor het IKC wordt uitgegaan van de maximumnormen in het GVVP voor onderwijs en kinderopvang. Dit betekent voor het onderwijsdeel van het IKC met circa 300 leerlingen een parkeerbehoefte in de directe omgeving van 12 parkeerplaatsen (het IKC telt 12 onderwijsgroepen). Voor de kinderopvang met 4 à 5 arbeidsplaatsen circa 4 parkeerplaatsen. Hoewel op grond van de maximumnormen van het GVVP een parkeerbehoefte van 16 parkeerplaatsen volstaat, wordt voorgesteld uit te gaan van 20 parkeerplaatsen voor het IKC.

Naast de voorzieningen voor het lang parkeren is er een voorziening nodig voor het brengen en halen van kinderen en leerlingen. In de locatiestudie c.q. inpassingstudie alsmede het ontwerp zal hier verder invulling aan worden gegeven. Het realiseren van een voorziening voor brengen en halen met een capaciteit van circa 10 parkeerplaatsen is onderdeel van de ontwerpopgave.

Voor het buitenspelen geldt op basis van de verordening voorzieningen huisvesting een norm van 3 m² per leerling met een minimum van 300 m² en een maximum van 600 m². Voor kinderopvang wordt veelal uitgegaan van



3,5 m² een kind in de kinderopvang. Uitgaande van 277 leerlingen en 20 kindplaatsen Humankind is de behoefte aan buitenruimte circa 900 m² (zonder daarbij uit te gaan van het maximum van 600 m² voor het onderwijs).

Voor het stallen van de fietsen wordt uitgegaan van 200 fietsparkeerplaatsen voor de leerlingen en 30 fietsparkeerplaatsen voor medewerkers en bezoekers. Uitgaande van 1,5 m² per fietsparkeerplaats is de benodigde ruimte hiervoor 345 m².

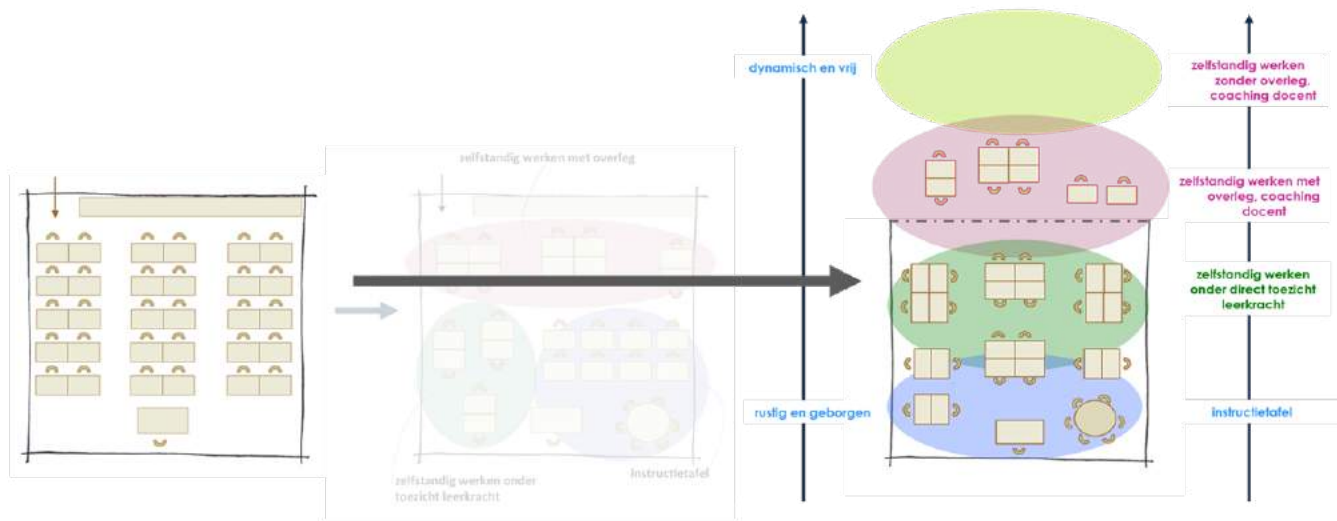
4.2 HUISVESTINGSVISIE

Het IKC moet een veilige en inspirerende omgeving en overzichtelijke en rustige structuur bieden voor jong en oud, waarin kinderen van 0 tot 12/13 jaar zich optimaal kunnen ontwikkelen en waar ze zichzelf kunnen zijn ongeacht het niveau. Er is sprake van een uitnodigende omgeving waarin kinderen zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen. Het IKC wordt gekenmerkt door een gezonde speel-/ontdek-/leeromgeving binnen en buiten met veel licht, openheid en natuurlijke overgangen tussen ruimten en binnen en buiten. Zowel de inrichting als omgang is warm.

Het IKC faciliteert en stimuleert ontmoeting en samenwerking tussen alle partners. De huisvesting moet verschillende werkvormen en groepsindelingen mogelijk maken. Er dient ruimte te zijn voor groepsdoorbrekend werken en leren en het versterken van de relatie tussen binnen en buiten. Dit krijgt vorm door een gedifferentieerd leer- en werkomgeving met diverse soorten ruimten waaronder instructie-/groepsruimten, speel-/ontdek-/leer-/studiepleinen, flexwerkplekken, studieruimten, rustplekken, schoolbibliotheek, presentatieruimte, lounge/teamkamer. In deze omgeving is sprake van multifunctionaliteit en flexibiliteit, o.a. flexibiliteit tussen groepsruimten en ontdek-/speel-/studie-/werkpleinen. In deze omgeving kunnen veel activiteiten plaatsvinden variërend van individueel werken tot vieringen of andere activiteiten. De groepsruimten zijn veelal autonoom (voor school A, school B en Humankind), de overige ruimten worden gemeenschappelijk gebruikt. Op basis van de omvang en samenstelling van de scholen wordt jaarlijks door De Hoeksteen en de Christoffelschool bezien welke groepen waar het beste hun thuisbasis (groepsruimte) kunnen hebben, zodat alle leerlingen een bij de omvang van de groep passende leer- en werkomgeving hebben. Dit vraagstuk is onderdeel van het gebruikersoverleg (zie paragraaf 10). In een nader op te stellen huishoudelijk reglement dienen hierover verdere afspraken gemaakt te worden. Uitgangspunt is dat voorkomen wordt dat jaarlijks grote verhuizingen dienen plaats te vinden.



De scholen kiezen niet voor een traditioneel huisvestingsconcept van hoofdzakelijk klaslokalen. Hiervoor zijn meerdere redenen. Klaslokalen beperken gedifferentieerd leren, diversiteit in activiteiten en groepsoverstijgend leren en werken (tenzij het klaslokaal aanzienlijk groter is dan wat regulier aan de orde is). Een klaslokaal beperkt ook het toenemende eigenaarschap van leerlingen, het beperkt keuzes van leerlingen met betrekking tot wat, hoe, waar, met wie. Ook kan het een belemmering zijn voor de samenwerking tussen docenten en het ontwikkelen van een professionele dialoog op de werkvloer. Diverse onderwijskundige ambities 'botsen' als het ware tegen de muren van een lokaal. Dit zijn redenen om de leeromgeving in te richten op gedifferentieerd ontwikkelen en leren, dat zowel plaatsvindt binnen en buiten de groepsruimte (waarbij de groepsruimte zorgt voor rust en structuur en meer (samen-)werken onder toezicht). Hierin zal sprake zijn van een ontwikkeling van meer naar minder toezicht; meer toezicht binnen de 'muren' van de groepsruimte, minder toezicht buiten de groepsruimte, van instructie en zelfstandig werken onder toezicht in de groepsruimte naar zelfstandig werken met of zonder overleg/coaching. De huisvesting dient deze ontwikkeling te faciliteren en de primaire opvang- en onderwijsprocessen te allen tijde te ondersteunen. Hieronder is de onderwijskundige beweging schematisch weergegeven.



Op basis van de kind-/onderwijsvisie zijn onderstaande uitgangspunten geformuleerd voor de huisvesting.

- **VEILIGHEID KINDEROPVANG HUMANKIND EN BASISSCHOLEN**

Een mede op basis van wet- en regelgeving vereiste veilige omgeving voor de kinderdag- en peuteropvang betekent dat er een af te schermen gebied moet zijn voor de ruimten van Humankind. Het grootste gedeelte van het programma van de kinderdagopvang zal plaatsvinden in dit veilige gebied. De kinderen van de peutergroep worden voorbereid op de basisschool, waardoor een verbinding met onderbouw van De Hoeksteen en de Christoffelschool van belang is. Kinderen kunnen zo op een laagdrempelige manier kennis maken met het basisschoolleven of juist even terug naar de veilige omgeving van de kinderopvang. De eisen met betrekking tot veiligheid gelden vanzelfsprekend ook in meer of mindere mate voor de basisscholen. De huisvesting dient een veilige en overzichtelijke omgeving te zijn voor alle leerlingen.

- **GROEPSDOORBREKEND WERKEN VOOR ZOWEL LEERLINGEN ALS VOOR MEDEWERKERS**

In de nieuwe huisvesting worden ruimten voor samenwerking gerealiseerd. Het nieuwe gebouw wordt (dus) niet opgebouwd uit gangen met lokalen, maar bestaat uit gemeenschappelijke speel-, ontdek-, leer- of werkomgevingen met daaraan groeps-/instructieruimten. Deze gemeenschappelijke ruimten worden vormgegeven door de hoofdgebruikers. Op de pleinen/leerwerkruimten is ruimte voor zelfstandig werken zonder toezicht en groeps- overstijgend werken in groepjes van verschillende omvang en ontmoeting. Deze groepsruimten zijn op transparante wijze gekoppeld aan de leerpleinen. De ambitie inzake gedifferentieerd onderwijs krijgt vorm door gebruikmaking van de groepsruimte voor de eigen groep en het gemeenschappelijke leerplein; er komen bij de groepsruimten geen afzonderlijke kleinere ruimten voor een of meer groepen. Het moet mogelijk zijn de leerpleinen als één geheel met de groepsruimten te laten functioneren, bijvoorbeeld door toepassing van glazen schuifdeuren. In de groepsruimten is plaats om met de eigen groep de dag starten en afsluiten.

- **RUIMTE VOOR VERSCHILLENDE ACTIVITEITEN**

Vanuit de visie ruimte te willen geven voor eigenaarschap zal er sprake zijn van afwisseling in activiteiten. Een leerling zal met het groeien in ontwikkeling meer ruimte krijgen te kiezen waar hij/zij welke activiteit doet; sommige kinderen werken/leren bij voorkeur zonder prikkels terwijl andere leerlingen juist behoefte hebben aan muziek of drukte om zich heen. Een stukje eigenaarschap zit niet alleen in het hebben van invloed in wat je op welk mo-



ment doet, maar ook waar en met wie je dat doet. Hiervoor dienen voldoende ruimten te zijn passend bij de verschillende activiteiten. Er dient in de huisvesting ruimte te zijn voor individueel werken, werken in kleine groepen, werken in grotere groepen, rustig werken, rumoerig werken en actief werken en bewegen. Al deze verschillende werkvormen vinden niet volgtijdelijk plaats en mogen dus onderling niet tot overlast leiden. Zo gaan actief samenwerken en rustig geconcentreerd werken niet goed samen in één ruimte. Er dienen ofwel verschillende ruimten te zijn voor de verschillende activiteiten, ofwel de ruimte dient zo ingericht te worden met meubilair dat het samenwerken of individueel werken goed gefaciliteerd wordt (zowel akoestisch als visueel). Afhankelijk van de werkvormen kan het leerplein of de groepsruimte ingezet worden als ‘drukke’ ruimte. Ook moet ervoor gewaakt worden dat er over de leerpleinen veel verkeersroutes lopen.

- **DIFFERENTIATIE IN GROEPSRUIMTEN**

De scholen kennen een verschillende omvang en zetten andere accenten in het onderwijsconcept. De Hoeksteen werkt volgens het unitonderwijs en ordent haar leerlingen in een onderbouw (1 – 4) en bovenbouw (5 – 8). De Christoffelschool werkt in beginsel volgens het jaarklassensysteem; combinatiegroepen zijn in de onderbouw (1 – 2) en daar waar de groepsgrootte van de jaarklassen dat vragen. Hoe de toekomstige leerlingenaantallen zich tussen beide scholen zullen ontwikkelen en van welke groepsgrootten sprake zal zijn, is vanzelfsprekend nu niet aan te geven. Om groepen in de toekomst flexibel te kunnen huisvesten wordt voorgesteld te komen tot differentiatie in de benodigde groepsruimten. Dit betekent niet 12 x 54 of 56 m² per groepsruimte/thuisbasis maar een variatie hierin en een bepaalde bandbreedte. Beide basisscholen hebben de beschikking over gelijkwaardige groepsruimten.

- **(INFORMELE) ONTMOETING**

Elkaar ontmoeten betekent dat er ruimte moet zijn voor informele ontmoeting, de huisvesting moet de ontmoeting stimuleren. Hierbij kan gedacht worden aan de gezamenlijke teamruimte, de centrale hal c.q. gemeenschapsruimte of een pantry/koffiecorner voor alle gebruikers van het IKC. De gemeenschapsruimte is een gedeelte van de ruimte voor alle gebruikers die op verschillende manieren ingezet kan worden. De wens is om hier (gezamenlijke) vieringen te houden en te werken aan opvang- en schooloverstijgende thema's. Ook de gemeenschappelijke speel-, ontdek-, leer- of werkpleinen kunnen ingezet worden voor vieringen e.d. De gemeenschaps- c.q. ontmoetingsruimte, evenals de leerpleinen, zijn na schooltijd optimaal mogelijk beschikbaar voor de BSO. In de avonden en de weekenden kan de gemeenschapsruimte ook gebruikt worden voor buurtactiviteiten. Ook rou-



ting en transparantie in het gebouw kan bijdragen aan informele ontmoeting. Een gezamenlijke entree, kruising van routes en het zien van elkaar leidt tot ontmoeting.

- **SPELEN EN BEWEGEN**

Het IKC moet ook uitdagen tot spelen en bewegen. In de visie van Humankind en de basisscholen neemt spelen en bewegen een belangrijke plaats in. Dit vindt zowel binnen als buiten het schoolgebouw plaats. Het schoolgebouw moet ook uitdagen tot spelen en bewegen vanwege het belang hiervan voor de ontwikkeling en de gezondheid van de kinderen.

- **ZICHTBAARHEID EN TRANSPARANTIE**

Het IKC Gendringen is een leefgemeenschap waar men elkaar kent en gezien wordt. Dit vraagt in de huisvesting voldoende transparantie en goede zichtlijnen tussen de ruimten onderling. Bijvoorbeeld door het toepassen van voldoende glas en het goed positioneren van de ruimten onderling. Om plekken met verschillende kwaliteiten te maken dient er variatie in zichtlijnen te zijn. Dit kan met meubilair of met bouwkundige wanden, waarbij goed nagedacht moet worden over de hoogte van de zichtlijnen, bijvoorbeeld door zichtlijnen op stahoogte en niet op zithoogte of andersom. Soms is het voor de leerkracht van belang om alle leerlingen te zien, terwijl het voor de leerling van belang is om rustig te kunnen werken.

- **FLEXIBILITEIT**

Vanwege de behoefte verschillende activiteiten uit te kunnen voeren, is het wenselijk ruimten ook snel te kunnen aanpassen. Dit vraagt ook voldoende bergruimte. Omdat er daarnaast niet jaarlijks sprake zal zijn van groepen van dezelfde grootte qua leerlingenaantal, wordt periodiek (jaarlijks) bezien in welke groepsruimten de groepen gezien de samenstelling en -omvang het beste kunnen worden gehuisvest. Uitgangspunt is wel dat in beginsel de groepen 1 t/m 3 c.q. 4 (onderbouw) op de begane grond zullen worden gehuisvest en de groepen 4/5 en hoger (bovenbouw) op de 1^{ste} etage. Maar binnen de groepsruimten op de begane dan wel 1^{ste} etage is sprake van een flexibele inzet rekening houdend met de omvang en samenstelling van de groep.



- **HUISVESTING EN DUURZAAM GEDRAG**

De nieuwe huisvesting kan een belangrijke actieve bijdrage leveren aan het aan vergroten van duurzaam gedrag van de leerlingen (en ouders/verzorgers). Dit kan bijvoorbeeld door een duidelijk duurzame verschijningsvorm door de keuze van natuurlijke materialen en aandacht voor natuurlijke kringlopen zoals water, afval en energie. Het IKC heeft een groen stempel binnen en buiten, er is connectie met de natuur.

- **BUITENRUIMTE**

De buitenruimte is onderdeel van de leer- en werkomgeving. Alle kinderen moeten de ruimte hebben om op zijn/haar manier te kunnen spelen en ontspannen. Dat betekent dat er ook een diversiteit aan plekken moeten zijn, zoals groene ontdekplekken, ruimte om te sporten en te rennen, een plek voor klimmen en klauteren, een plek om met vriendjes te kletsen. Elementen in de buitenruimte moeten ook bijdragen aan spelend en bewegend leren (BeweegWijs) en buitenonderwijs.

4.3 HUISVESTINGSCONCEPT

In het huisvestingsconcept wordt een vertaling gemaakt van de inhoudelijke visie en de huisvestingsvisie naar de verschillende soorten ruimten en de relaties tussen de belangrijkste ruimten in het gebouw. Het IKC Gendringen bestaat in beginsel uit vijf deelgebieden/domeinen:

- a. Centrale hal/gemeenschapsruimte;
- b. Ruimten voor ondersteuning/personeel (werken, overleggen, ontspannen);
- c. Onderbouw (Humankind, Christoffelschool, De Hoeksteen);
- d. Bovenbouw (Christoffelschool, De Hoeksteen);
- e. Buitenruimte.

AD. A. CENTRALE HAL, GEMEENSCHAPSRUIMTE

Het overgrote deel van de gebruikers en bezoekers van het IKC Gendringen komt via de centrale hal het gebouw binnen. Direct bij binnenkomst is er een ruimte voor de conciërge inclusief kantoorruimte en/of ontvangstbalie,



zodat goed zicht is op wie er het gebouw binnen komt. Voor de kinderopvang en onderbouw zal ook sprake zijn van een afzonderlijke entree.

De centrale hal dient als dé ontmoetingsruimte. Hier bevindt zich ook de keuken. Vanuit de centrale hal worden de overige deelgebieden ontsloten, de horizontale en verticale ontsluiting vindt hier plaats. Het vormt de verbinding tussen alle deelgebieden van het gebouw met als hart de ontmoetingsruimte. Door eventueel gebruik te maken van hoogte dient voorzien te worden in veel natuurlijk daglicht. Een eventuele dubbel hoogte van de centrale hal met een breed en functioneel stijgpunt (tribunetrap). Dit dient echter niet ten koste te gaan van de beschikbare ruimte in het ruimtebudget. De ontdek-, speel-, leer-, werkpleinen hebben een goede connectie met de ontmoetingsruimte in de centrale hal. De verbinding naar het gebied van de kinderopvang is afsluitbaar in verband met de veiligheid van de kinderen. Het is van belang dat alle gebieden, die grenzen aan de centrale hal, zonder verstoring van eventuele voorstellingen bereikt kunnen worden. De centrale hal is geen verkeersruimte, maar een functionele ruimte voor diverse activiteiten. Vanzelfsprekend blijft dit een ruimte die toegang geeft tot diverse andere ruimten. In de ontwerpfase moet er voor worden gezorgd dat de verkeersstromen de functionaliteit niet in de weg staat.

AD. B. RUIMTEN VOOR ONDERSTEUNING/PERSONEEL

Aan de centrale ruimte liggen ook de ondersteunende ruimten: kantoren, personeelsruimte/-lounge, werk- en overlegruimten, garderobe, minder validen toilet (miva) die dienst doet als personeelstoilet op de begane grond. De werk- en overlegomgeving is deels transparant om zichtbaarheid en ontmoeting te bevorderen. In de nadere uitwerking van het programma voor ondersteuning kan worden gezien welke ruimten op de begane grond of op de 1^{ste} etage gesitueerd kunnen worden.

De teamkamer of -lounge heeft een huiselijke sfeer en wordt door alle medewerkers van de drie organisaties gebruikt. Wanneer de teamkamer op de begane grond wordt gesitueerd, bevindt zich op de grens tussen de teamkamer en de ontmoetingsruimte de keuken. Deze keuken kan vanaf beide ruimten benaderd worden. De keuken wordt zowel door de opvang als door de scholen ingezet om gezamenlijk met kinderen te bakken of te koken. In de bovenbouw op de verdieping is voorzien in een kleine pantry/koffiecorner. Als tijdens het ontwerptraject blijkt dat de looplijnen kort zijn en volstaan kan worden met 1 goed uitgeruste keuken/koffiecorner (toegankelijk vanuit



de teamkamer en de ontmoetingsruimte), dan kunnen de vierkante meters in zijn totaliteit op de begane grond ingezet worden. Een en ander in overleg met de gebruikers.

AD. C. ONDERBOUW (HUMANKIND, CHRISTOFFELSCHOOL, DE HOEKSTEEN)

Het gebied voor de onderbouw (in beginsel volledig op de begane grond) huisvest ruimten van alle gebruikers: Kinderopvang Humankind en de jongere leerlingen van de Christoffelschool en De Hoeksteen. De gedachte is dat loop- en zichtlijnen tussen de kinderopvang en de scholen kort zijn waardoor eenvoudig gebruik gemaakt kan worden van elkaars expertise en er een doorlopende leerlijn ontstaat.

De positionering van Humankind vraagt nog nadere studie mede vanwege de regelgeving voor kinderopvang (veiligheid en afsluitbaarheid). Dit kan pleiten voor situering van de ruimten van Humankind aan de ene zijde van de centrale hal en de onderbouw van de scholen aan de andere zijde. Er zijn twee groepsruimten kinderopvang: een groepsruimte voor 0 – 2 jarigen en een groepsruimte voor peuters. In elke groepsruimte bevindt zich een pantry en tussen de groepsruimten in bevinden zich de verschoonruimte met kindertoiletjes en slaapruiimte. De slaapruiimte is bij voorkeur aan de buitengevel gesitueerd. De peutergroep heeft in beginsel geen slaapkamer, maar dient bij wijziging van de opvang eenvoudig aangebracht te kunnen worden. In het gebied van de Human-kind bevinden zich verder een toilet voor medewerkers en een berging.

De onderbouwruimten van de Christoffelschool en De Hoeksteen bevinden zich eveneens aan de centrale hal. Vanuit de centrale hal worden het ontdek-, speel-, leerplein ontsloten met daaromheen de groepsruimten. De groepsruimten zijn door middel van een transparante opening (deur of schuifpui/-wand) verbonden met de leerpleinen. Het is van groot belang dat zowel vanaf de leerpleinen als vanuit de groepsruimten zicht is op buiten. Kinderen moeten in de verte kunnen kijken. Zowel de leerpleinen als de groepsruimten zijn volwaardige verblijfsruimten. In de groepsruimten hebben de scholen de mogelijkheid om als groep rustig te kunnen werken, instructie te geven zonder dat dit leidt tot overlast voor andere groepen. De leerpleinen bieden de mogelijkheid om groepsoverstijgend te werken en om verschillende werkvormen te gebruiken.

Beide basisscholen hebben op de begane grond groepsruimten. In de volgende fase wordt besloten hoe de verdeling i.c. onderwijsorganisatie eruit zal zien en met welke groepen beide scholen op de begane grond zijn gesitueerd. Om gedifferentieerde werkvormen aan te kunnen bieden zijn bij elk leerplein twee kleine ruimten voor overleg, werken en/of projecten opgenomen (dan wel één grotere). In deze ruimten kunnen leerlingen en/of mede-



werkers in stilte werken, samen werken of er kunnen overleggen gevoerd worden. Daarnaast bevinden zich de toiletten voor de leerlingen zich daar. Elk leerplein heeft een berging en er zijn garderobes (uit m² tarra!)

AD. D. BOVENBOUW (CHRISTOFFELSCHOOL, DE HOEKSTEEN)

Het bovenbouwgebied herbergt de onderwijsruimten van de Christoffelschool en De Hoeksteen. Dit gebied bevindt zich volledig op de verdieping en is in principe een kopie van het onderbouwgebied en bestaat uit groepsruimten, een gemeenschappelijk leer-/werkplein met themahoeken, (flex)werkplekken, garderobe, werkruimte/overleg-/projectruimten (twee kleine of één grotere), sanitair voor de leerlingen, bergruimte en een toilet voor de medewerkers. Het is van belang dat het bovenbouwgebied bereikt kan worden zonder de activiteiten in de ontmoetingsruimte te verstoren.

AD. E. BUITENRUIMTE

De buitenruimte bestaat uit verschillende gebieden, wordt door alle gebruikers gedeeld en is eenvoudig toegankelijk vanuit zowel de centrale hal als het onderbouwgebied (groepsruimten onderbouw scholen en Humankind). Er is een afgebakend gebied voor het kinderdagverblijf en de kinderopvang, grenzend aan de groepsruimte, welke voldoet aan de eisen van de Wet Kinderopvang. De peutergroep zit het dichtst bij de buitenruimte van de onderbouw, zodat zij ook gebruik kunnen maken van de buitenruimte van de scholen. De buitenruimte voor de overige kinderen is zo ruim mogelijk en minimaal 3 m² per kind. De buitenruimte is natuurlijk en ingericht om te spelen, te rennen, te ontdekken en ook om rustig te zitten. Het biedt ruimte voor BeweegWijs. De verschillende gebieden met activiteiten liggen zo gepositioneerd dat zij qua leeftijd in volgorde aaneensluiten. Lesactiviteiten vinden ook buiten plaats. Op het speelplein zijn natuurlijke en duurzame elementen aanwezig waarmee de kinderen aan de slag kunnen.

Op het schoolplein is een buitenberging voor spelmaterialen en fietsjes, een fietsenstalling voor leerlingen en een fietsenberging voor medewerkers. Daarnaast is er een ruimte voor afvalcontainers. Bij voorkeur is deze geïntegreerd in het gebouw en direct toegankelijk van buitenaf. Voor autoparkeren wordt uitgegaan van parkeren in het openbare gebied behoudens de voorziening voor brengen en halen. De huidige gymzaal maakt geen deel of onderdeel uit van (staat los van) de vervangende nieuwbouw.



Hieronder is het conceptueel beeld weergegeven in de eerste twee schema's. In de drie kleinere schema's zijn alternatieven weergegeven van de verdeling van ruimten vanuit het centrale hart. In de volgende fase—ontwerpfase wordt dit verder uitgewerkt en worden hierin keuzes gemaakt. Het beeld c.q. relatieschema geeft de relaties tussen de belangrijkste ruimten weer en is geen plattegrond.

Totaal overzicht onderwijs en kinderopvang



centrale hal ontmoetingsruimte



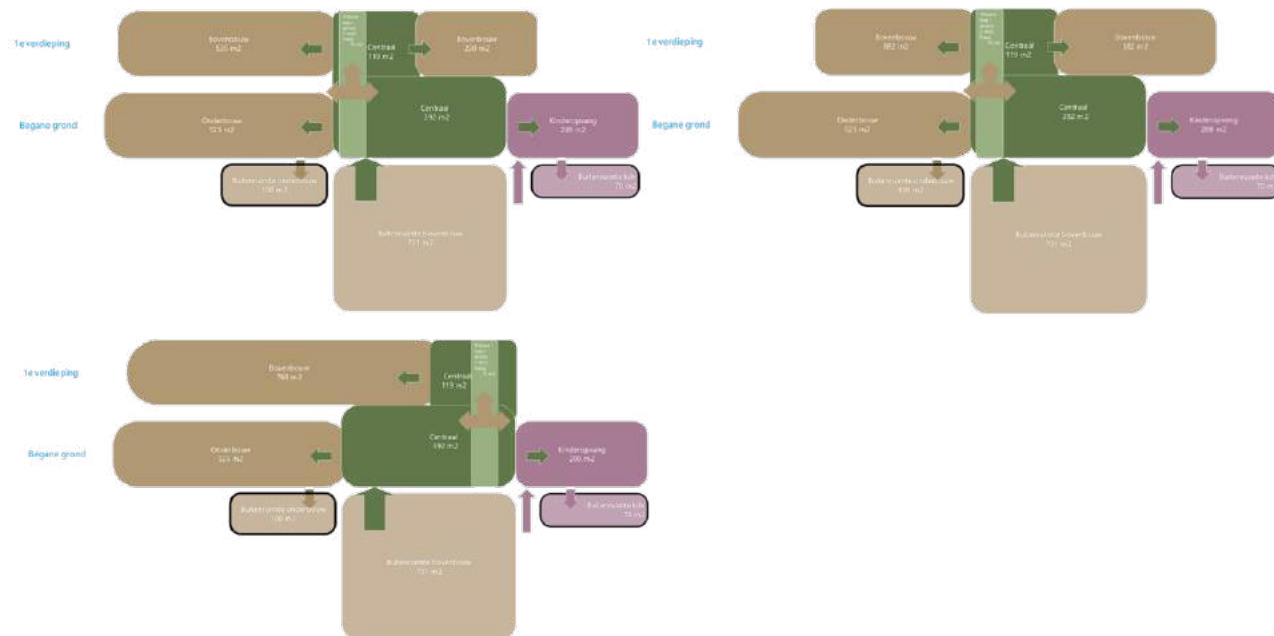
gedifferentieerde instructieruimte



binnen en buiten leren



goede zichtlijnen



4.4 RUIMTESTAAT

De gebieden en ruimten uit het relatieschema zijn opgenomen in de ruimtestaat. In deze ruimtestaat staan per gebied de benodigde ruimten benoemd, met de bijbehorende aantallen, afmetingen en bezetting. Het totaal aan vierkante meters in de ruimtestaat is gebaseerd op de verordening waarbij elke school een vaste voet van 200 m² BVO en 5,03 m³ per leerling krijgt. Op basis van overleg met Humankind is het functioneel en ruimtelijk programma van eisen voor de kinderopvang opgesteld. In onderstaande tabel zijn de gehanteerde uitgangspunten verwoord. De volledige ruimtestaat is als bijlage opgenomen.



Uitgangspunten ruimtestaat	m² BVO	kinderen/ leerlingen	groepen	% totaal	m² FNO
IKC Gendringen	2.079	309	14	100%	1.540
Onderwijs	1793	277	12		
Hoeksteen	507	61	3	24%	% m² BVO van totaal
Christoffel	1.286	216	9	62%	% m² BVO van totaal
Opvang	286	32	2		
Humankind KDO/BSO	286	32	2	14%	% m² BVO van totaal
bruto/netto verhouding onderwijs	1,35				
bruto/netto verhouding buitenruimte	1,00				
max. groepsgrootte onderwijs	23				
max. groepsgrootte peuter- en dagopvang	16				
max. groepsgrootte buitenschoolse opvang	20				
aantal groepen buitenschoolse opvang	1 - 2				

Deelgebieden	Oppervlakte in PvE		Opp. per gebruiker in m² BVO			laag o vereist (m² BVO)
	m² FNO	m² BVO	Hoeksteen	Christoffel	Humankind KDO/BSO	
1 Gemeenschappelijke ruimten	430	581	142	361	77	462
2 Kinderopvang Humankind	154	208			208	208
3 De Hoeksteen	268	362	362			138
4 Christoffelschool	692	934		934		424
totaal	1.544	2.084	504	1296	285	1.231
Ruimtebudget	1.540	2.079				
t.o.v. Ruimtebudget	4	5	3	-9	1	
5 Buitenruimte waarvan parkeren		1.246				1.246
		345				2.477

Verduidelijking termen:

Bruto vloeroppervlak (BVO): het aantal m² BVO is de totale oppervlakte van alle bouwlagen van een gebouw inclusief constructie, trapgaten, installatieruimten en buitenmuren.

Functioneel netto vloeroppervlak (FNO): het aantal m² FNO is de daadwerkelijk beschikbare ruimte voor de primaire processen na aftrek van de ruimte die nodig is voor de constructie, installaties, verkeersruimte, e.d.

Bruto/Netto verhouding: in de ruimtestaat is rekening gehouden met een bruto-netto verhouding van 1,35 voor onderwijs en opvang. Het is wenselijk dat de architect streeft naar een lagere bruto-netto verhouding, bijvoorbeeld 1,3. Extra vierkante meters functioneel vloeroppervlak die hiermee vrij komen kunnen bijvoorbeeld toegevoegd worden aan vergroting van bepaalde ruimten.



4.5 TECHNISCH PVE; TECHNISCHE AMBITIES/DOELSTELLINGEN

De technische doelstellingen geven de prestaties en normen aan waaraan de huisvesting minimaal moet voldoen. In volgende fasen dient nader uitgewerkt te worden of en op welke manier de ambities en doelstellingen gerealiseerd worden. Het is de ambitie een zo maximaal mogelijk circulair gebouw te realiseren.

FIT FOR PURPOSE

Binnen het vastgestelde budget moet een gezonde onderwijshuisvesting gerealiseerd worden met eventueel gebruik van het IKC buiten de opvang- en onderwijstijden. Het gebruik van de huisvesting en de buitenomgeving zijn 'fit for purpose', hetgeen het volgende inhoudt:

- De huisvesting dient helemaal gereed te zijn voor de gebruikers en de te huisvesten functies;
- Bij oplevering functioneert het IKC naar behoren, is het operationeel, schoon, gecertificeerd en geschikt voor het bedoelde gebruik;
- Bij oplevering kan losse inrichting worden geplaatst en apparatuur van gebruikers worden aangesloten;
- Bij oplevering zijn er geen belemmeringen voor de gebruikers om de gebouwen verder in te richten, om te verhuizen en om de gebouwen te gebruiken;
- Bij oplevering zijn alle veiligheidsvoorzieningen en veiligheidsinstallaties getest, gecertificeerd en akkoord bevonden;
- Bij oplevering staan de vergunningverlenende instanties het in gebruik nemen van het IKC toe;
- Bij oplevering zijn alle keuringen uitgevoerd en leveren geen beperkingen op met betrekking tot het in gebruik nemen;
- De inzet van rendabele maatregelen op het gebied van duurzaamheid zijn gegarandeerd.

Ten aanzien van duurzaamheid ligt de nadruk op maximale toepassing van rendabele maatregelen, dit geldt voor het materiaalgebruik (investering, onderhoud, hergebruik) en daarmee de reductie van onderhoudskosten. Tevens heeft dit betrekking op maatregelen ter reductie van schoonmaakkosten. Deze rendabele maatregelen moet passen binnen de MI-vergoeding van de scholen.



MINIMAAL TECHNISCH KADER

Het IKC Gendringen dient minimaal te voldoen aan:

- Energieneutraal (ENG);
- Bouwbesluit 2012, januari 2021, nieuwbouw;
- Gasloos gebouw;
- Wet Milieubeheer;
- Zo circulair mogelijk, waarbij circulariteit een belangrijk criterium wordt bij de aanbesteding, selectie en gunning van het werk;
- Vigerende wet- en regelgeving w.o. Arbo en GGD-eisen;
- Richtlijn toegankelijkheid, CROW.

AMBITIE

Daarnaast heeft het IKC Gendringen de ambitie om verder te gaan dan het minimale technische kader. Aansluiting wordt gezocht bij het kwaliteitskader onderwijshuisvesting:

- Kwaliteitscriteria voor onderwijsvoorzieningen in het Funderend Onderwijs, Ruimte OK, 2021;
- Programma Frisse Scholen, minimaal niveau klasse B, klasse C indien B gelijkwaardig is;
- Programma Frisse Scholen, componentniveau nader uit te werken in volgende fase, denk aan akoestiek, ruimtevolumen etc.);
- Er wordt rekening gehouden met natuurinclusief bouwen;
- Gebouw voorzien van een gebouwbeheersysteem met monitoring en gebruiksvriendelijke informatievoorziening;
- Gebouw kent een hoge mate van flexibiliteit. In de compartimentering wordt rekening gehouden met gebruik van derden buiten schooltijden (nader uit te werken in volgende fase: welke ruimten, welke maatschappelijke – partijen/activiteiten en onder welke voorwaarden).



5. LOCATIE IKC GENDRINGEN

Op basis van het vigerende bestemmingsplan is het mogelijk te komen tot realisatie van de voorziening op de huidige locatie van de Christoffelschool. Bestemmingsplanwijziging is niet noodzakelijk indien realisatie binnen het bouwvlak plaatsvindt (in onderstaand beeld weergegeven door het zwarte blok/lijnen in het rode vlak). Eventuele bestemmingsplanwijziging heeft grote invloed op de planning en dient mede daardoor voorkomen te worden. Het huidige bouwvlak biedt voldoende ruimte voor het bouwen van een IKC in twee bouwlagen. De locatie is ook voldoende groot voor het realiseren van voldoende buitenruimte voor het buitenspelen, parkeren van fietsen en het organiseren van het brengen en halen. De voorziening voor het brengen en halen van kinderen kan ruimtelijk ingepast worden zonder dat dit hoeft te leiden tot grote infrastructurele ingrepen.

Het benodigd aantal parkeerplaatsen voor lang parkeren – circa 20 parkeerplaatsen – is reeds aanwezig op de locatie: bij en naast de gymzaal. Nader verkeerskundig onderzoek zal echter plaatsvinden om het aantal parkeerplaatsen te verhogen c.q. het parkeren te optimaliseren zodat wordt voorkomen dat in de directe nabijheid de parkeerdruk bij de woningen wordt vergroot.

Voor de locatie geldt geen beeldkwaliteitsplan, waardoor er ruimte is voor een vrije(re) stedenbouwkundige en architectonische invulling en vormgeving.

In overleg met de (gemeentelijke) stedenbouwkundige en verkeerskundige zal op basis van het programma van eisen een massa- en inpassingstudie worden opgesteld en besproken worden met Welstand. Deze studie zal ook een bespreekdocument zijn voor overleg met de directe omgeving van de locatie daar waar het gaat om de positionering van het IKC op de locatie en de wijze waarop het parkeren en brengen en halen wordt ingericht.



6. EIGENDOM, BEHEER EN EXPLOITATIE

Het belang van een goede organisatie van het beheer en de exploitatie wordt door iedereen gedeeld. Wanneer dit niet of niet goed is geregeld, leidt dit tot knelpunten en/of overlast in het dagelijks gebruik van het IKC. De uitwerking naar een beheer- en exploitatiemodel vindt plaats vanuit de ambitie en doelstelling een model te ontwikkelen waardoor het IKC daadwerkelijk kan gaan functioneren als een IKC. Dit betekent een model waarbij de gebruikers hun primaire processen en gezamenlijke programmering goed moeten kunnen uitvoeren.

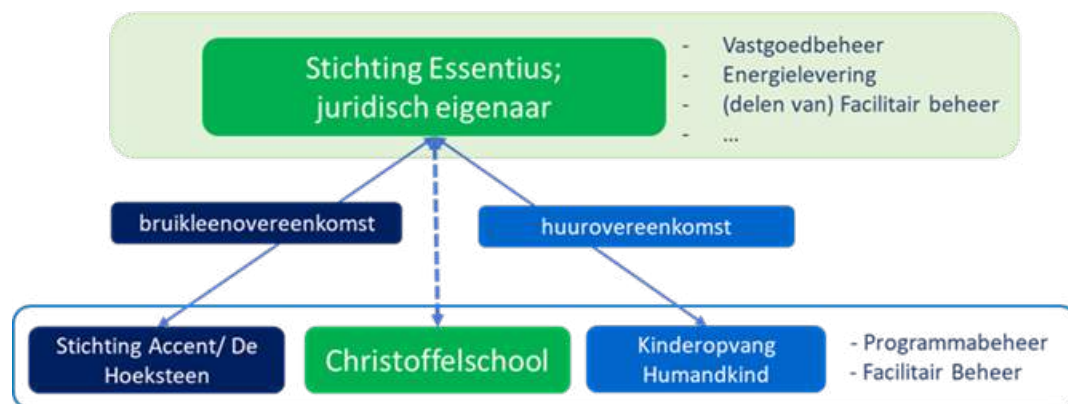
Belangrijk bovenliggend én bepalend vraagstuk is de wijze waarop het eigendom wordt vormgegeven van het IKC. Zijn er meerdere eigenaren van gebouwdelen of is de gemeente dan wel een van de toekomstige gebruikers tevens eigenaar en participeren de andere gebruikers op basis van een bruikleenovereenkomst of een huurovereenkomst? Gedeeld eigendom krijgt veelal vorm door middel van een Vereniging van Eigenaren (en een hiervoor op te stellen splitsingsakte).

Gezien de omvang van het IKC Gendringen en de toekomstige ambitie inzake één organisatie is in overleg het de projectorganisatie besloten te kiezen voor een model waarbinnen de IKC-ambitie eenvoudig is vorm te geven zonder dat sprake is van aanvullend te realiseren juridische structuren c.q. rechtspersonen.

Naast het bouwheerschap heeft Essentius ook aangegeven het toekomstig eigendom van het IKC op zich nemen e.e.a. conform de wetgeving primair onderwijs. Accent zal op basis van een zogenaamde bruikleenovereenkomst (ook conform de wetgeving onderwijs) participeren en Humankind op basis van een huurovereenkomst.



Eigendom: schoolbestuur juridisch eigenaar



Naast de organisatie van het eigendom dient ook het dagelijkse beheer en de exploitatie van het IKC Gendringen georganiseerd te worden. Voor een goed begrip kan wat betreft beheer onderscheid worden gemaakt tussen vastgoedbeheer, facilitair beheer, programmabeheer en financieel beheer (exploitatie). In de bijlage "Eigendom, beheer en exploitatie IKC Gendringen" wordt een nadere toelichting gegeven op de vormen en inhoud van het dagelijks beheer.

In de uitwerking van het dagelijks beheer en de exploitatie van het IKC Gendringen is helder wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is belangrijk. Dit dient met de hoofdgebruikers verder ingevuld en afgesproken te worden. Uitgaande van de situatie dat Essentius (juridisch) eigenaar wordt van het IKC Gendringen, geeft Essentius de voorziening i.c. ruimten in gebruik aan:

- Basisschool De Hoeksteen/Stichting Accent;
- De Christoffelschool (de eigen school);
- Kinderopvang Humankind.

Met Stichting Accent en Kinderopvang Humankind wordt respectievelijk een bruikleenovereenkomst en huurovereenkomst gesloten. De bruikleenovereenkomst is vergelijkbaar met de huurovereenkomst. In het onderwijs wordt echter gesproken van een bruikleenovereenkomst omdat schoolbesturen de

onderwijshuisvesting om niet krijgen van de gemeente (op basis van de wettelijke zorgplicht te voorzien in onderwijshuisvesting door gemeenten betalen schoolbesturen geen ‘kale’ huur).

De eigenaar c.q. Essentius draagt o.a. zorg voor het vastgoed-/gebouwenbeheer en draagt als eigenaar het exploitatierisico (o.a. ook het leegstandsrisico). Voor diverse diensten sluit de eigenaar (dan wel de in te stellen beheerorganisatie in opdracht van de eigenaar) contracten met externe partijen ten behoeve van onder andere de levering van energie, het uitvoeren van onderhoud, het schoonmaken en dergelijke. Wat betreft het exploitatierisico als gevolg van bijvoorbeeld leegstand worden nadere afspraken gemaakt met de gemeente en de hoofdgebruikers.

Essentius geeft als eigenaar de voorziening i.c. het IKC Gendringen in gebruik, beheer en exploitatie bij de gebruikers, waaronder de onder het eigen bestuur vallende Christoffelschool. Uitgangspunt is dat de hoofdgebruikers in opdracht van Essentius de voorziening zelf beheren en exploiteren en (derhalve) verantwoordelijk zijn voor het facilitair beheer en programmabeheer. Tevens worden in opdracht van de eigenaar taken uitgevoerd in het kader van het eigenaarbeheer (bijvoorbeeld toezicht/controle naleving/uitvoering contracten met betrekking tot onderhoud, energie, schoonmaak, veiligheid e.d.).

Voor het facilitair (dagelijks) beheer en programmabeheer en financieel beheer/exploitatie zijn de hoofdgebruikers verantwoordelijk. Voor de invulling hiervan stellen de gebruikers een gebruikersoverleg en/of een beheercommissie in, dan wel dat een van de hoofdgebruikers dit namens alle hoofdgebruikers uitvoert. Veelal wordt gewerkt met een beheercommissie. Ook komt voor dat er een aparte juridische entiteit wordt opgericht (beheerstichting). In onderwijsvoorzieningen is veelal sprake van een gebruikersoverleg dan wel een beheercommissie die namens de eigenaar zorgdraagt voor het dagelijks beheer en de exploitatie.

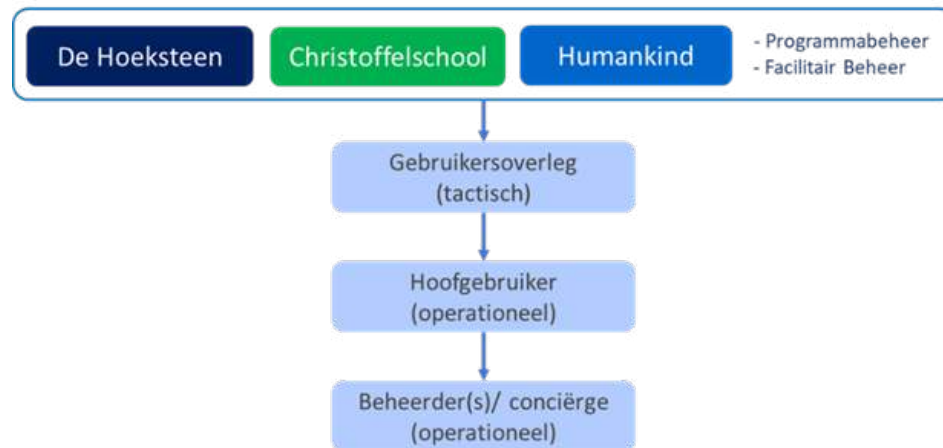
Vanwege de integrale gedachte van het IKC wordt de verantwoordelijkheid gezamenlijk vormgegeven. Het is aan de hoofdgebruikers te bezien of het programmabeheer (inhoudelijke programmering) los van het facilitair beheer wordt georganiseerd omdat sprake is van andere vraagstukken en benodigde kennis en ervaring. In het gebruikersoverleg worden de taken met betrekking tot het programmabeheer, het (dagelijks) facilitair beheer en het financieel beheer nader georganiseerd. Een groot deel van de taken wordt intern door de hoofdgebruikers



uitgevoerd. In het gebruikersoverleg worden afspraken gemaakt wie van de hoofdgebruikers bepaalde werkzaamheden uitvoert. Een van de hoofdgebruikers kan dan namens alle gebruikers de taken uitvoeren (de taken worden als het ware op basis van een coryfee-model verdeeld). Een aantal taken wordt vanzelfsprekend door externe partijen uitgevoerd (bijvoorbeeld schoonmaken).

Een gebruikersoverleg en/of de beheercommissie heeft geen juridische status (bijvoorbeeld in de vorm van een gezamenlijke stichting). Het betreft hier een overlegconstruct waarbij de hoofdgebruikers frequent bijeenkomen om de diverse aspecten van/in het dagelijks gebruik van de voorziening te bespreken, af te stemmen etc. In de beginperiode zal dit overleg regelmatig bijeenkomen om alle zaken met betrekking tot facilitair- en programmabeheer goed te monitoren en eventueel bij te stellen indien aan de orde. Hieronder is het beheer- en exploitatiemodel schematisch weergegeven.

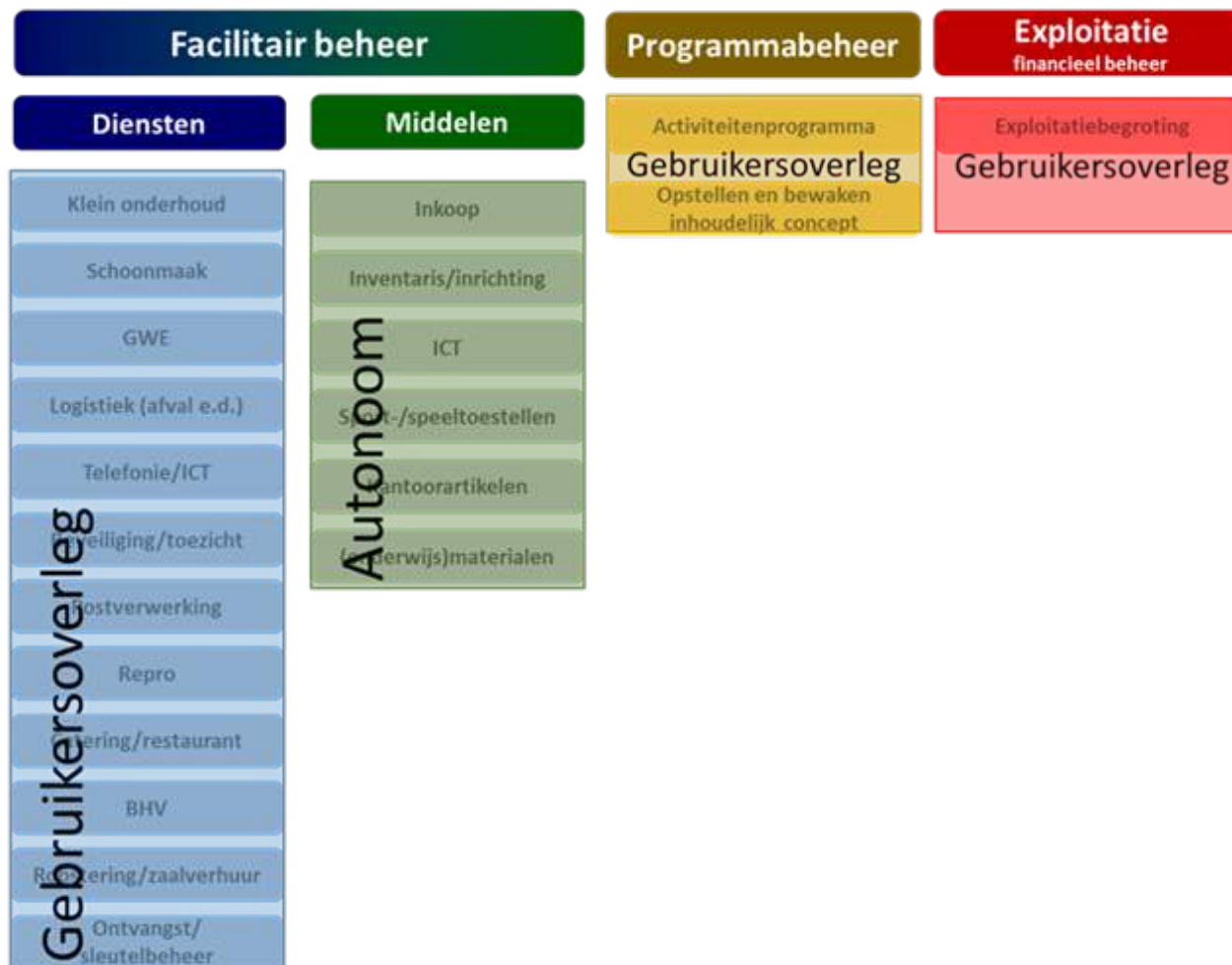
Organisatie beheer & exploitatie



De hoofdgebruikers De Hoeksteen, de Christoffelschool en Humankind zullen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de zogenaamde diensten als onderdeel van het facilitair beheer, het programmabeheer en het financieel beheer. Vooralsnog draagt iedere hoofdgebruiker in beginsel zelf zorg voor de middelen omdat deze veelal organisatie-specifiek zijn. Dit hoeft echter geen reden te zijn om ook de mogelijkheden van een eventuele efficiency met betrekking tot de inkoop van de middelen te belemmeren. De organisatorische samenwerking is er ook op gericht

hierin synergie te realiseren. Dit kan ook door gebruik te maken van of 'mee te liften' met bestaande inkoopcontracten van een van de gebruikers. Belangrijk is dan wel dat de administratie transparant wordt gevoerd.

Onderstaande verdeling van werkzaamheden is een eerste aanzet voor het verder organiseren van diverse zaken. In het schema is aangegeven welke onderdelen behoren tot de autonomie van iedere hoofdgebruiker en welke onderdelen onderwerp van overleg en organisatie zijn van het gebruikersoverleg /beheercommissie i.c. de gezamenlijkheid.



Het eigendom-, beheer- en exploitatiemodel wordt nu verder uitgewerkt waarbij ook afspraken worden gemaakt over exploitatie- en leegstandsrisico's tussen de eigenaar Essentius en de overige gebruikers en de gemeente. Dit exploitatie- en leegstandsrisico heeft betrekking op de kinderopvang. Indien kinderopvang bedrijfsmatig niet haalbaar is voor twee groepen en Humankind is genoodzaakt een of twee groepen te sluiten, is sprake van verlies van huurinkomsten en daarmee dekking van de stichtingskosten en de exploitatiekosten. Voor de gemeente vervalt de dekking van de initiële stichtingskosten voor de kinderopvang, voor de IKC-kernpartners een stuk dekking voor de dagelijkse exploitatiekosten. De eventuele gevolgen hiervan worden niet eenzijdig belegd bij de eigenaar van het IKC i.c. Essentius. De gemeente is bereid het risico van de leegstand van de kinderopvang op zich te nemen, de scholen nemen de exploitatie over van de mede door Humankind gerealiseerde gemeenschappelijke ruimten.

In de verdere uitwerking maken de gebruikers keuzes welke onderdelen van het beheer ieder individueel zal uitvoeren, wat gezamenlijk wordt uitgevoerd en welke onderdelen uitbesteed worden (extern beheer/facilitair bedrijf) met betrekking tot de huisvesting (alles wat nodig is om gebouw in stand te houden, zoals groot onderhoud, financiering, verzekering e.d.), diensten (alles wat nodig is voor het dagelijks gebruik, zoals energie, dagelijks c.q. klein onderhoud, schoonmaak, afvalverwerking, beveiliging, sleutelbeheer, postverzorging, catering, repro, e.d.) en de middelen (de voorzieningen die nodig zijn voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden, zoals inrichting, meubilair, data- en telecommunicatie).



COLOFON

ONDERWERP **SAMENWERKINGS- EN HUISVESTINGSCONCEPT IKC GENDRINGEN;
AMBITIEDOCUMENT**

OPDRACHTGEVER **GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK**

PROJECTTEAM **KRIJNO VAN VUGT VANVUGT@M3V.NL**

DATUM **2 JUNI 2021, AANGEPAST 1 JUNI 2022**

ONS KENMERK **R039-GGN-IKC**

VOOR MEER INFORMATIE: WWW.M3V.NL



BIJLAGEN

- Ruimtestaat IKC Gendringen
- Overeenkomst bouwheerschap IKC Gendringen
- Notitie Eigendom, beheer en exploitatie IKC Gendringen
- Samenwerkingsovereenkomst IKC Gendringen

